

Naručitelj: OPĆINA KIJEVO

Izvršitelj: Company d.o.o., ZADAR

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

Zadar, listopad, 2005.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA OPĆINA KIJEVO	
Naziv prostornog plana: Prostorni plan uređenja općine	
Naziv prikaza: TEKSTUALNO OBRAZLOŽENJE	
Broj kartografskog prikaza:	Mjerilo kartografskog prikaza:
Program mjera za unapređenje stanja u prostoru (službeno glasilo):	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana (službeno glasilo):
Javna rasprava (datum objave):	Javni uvid održan od: 02.05.2005. do: 31.05.2005.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: IVAN STJEPAN BAJAN <hr/> <small>(ime, prezime i potpis)</small>
Suglasnost na plan prema članku _ Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), broj suglasnosti: _____ datum: _____	
Pravna osoba/tijelo koje je izradilo plan: GIN Company, d.o.o., Zadar	
Pečat pravne osobe/tijela koje je izradilo plan:	Odgovorna osoba: NENAD ŠUŽBERIĆ, d.i.g. <hr/> <small>(ime, prezime i potpis)</small>
Voditelj plana: NEBOJŠA VEJMELKA, d.i.a.	
Stručni tim u izradi plana: NEBOJŠA VEJMELKA, d.i.a. SREĆKO STAVNICKI, d.i.e. ŽELJKO KARAMARKO, d.i.g.	
Pečat predstavničkog tijela:	Predsjednik predstavničkog tijela: IVAN STJEPAN BAJAN <hr/> <small>(ime, prezime i potpis)</small>
Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom Ovjerava <hr/> <small>(ime, prezime i potpis)</small>	Pečat nadležnog tijela:

SADRŽAJ

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA	7
1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE	7
1.1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU (TABLICA 1. i 2.)	8
1.1.2. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE	8
1.1.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA	10
1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE	13
POSTOJEĆA INGRASTRUKTURA	16
MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA GOSPODARSKOG RAZVOJA	21
2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	22
2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	22
2.1.1. RAZVOJ GRADOVA I NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	22
2.1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA	25
2.1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNIH DIJELOVA OKOLIŠA	26
2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA	27
2.2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ	28
2.2.2. ODABIR PROSTORNO RAZVOJNE STRUKTURE	28
2.2.3. RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	28
2.2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA	29
2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NA PROSTORU OPĆINE	29
2.3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA	31
2.3.2. UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNIKA, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA	31
2.3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	32

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	34
3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE	34
3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA	34
3.2.1. ISKAZ PROSTRONIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA (NASELJA I IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA; POLJOPRIVREDNE, ŠUMSKE, VODNE TE POVRŠINE POSEBNE NAMJENE I OSTALE POVERŠINE) – TABLICA 3.	35
3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	36
3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	38
3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	40
3.5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAV	40
3.5.2. ENERGETSKI SUSTAV	42
3.5.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV	44
3.6. POSTUPANJE S OTPADOM	49
3.7. SPRIJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	49

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

A. OPĆE ODREDBE	51
B. PROVEDBENE ODREDBE	53
1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE ILI GRADA	53
1.1. KORIŠTENJE PROSTORA	53
1.1.1. KRITERIJI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA	53
2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA	55
2.1. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU	55
2.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	56
2.2.1. FUNKCIJE U GRAĐEVINSKIM PODRUČJIMA	56
2.2.2. URBANISTIČKO-TEHNIČKI UVJETI	57
2.2.2.1. OPĆI UVJETI	57
2.2.2.2. POSEBNI UVJETI ZA INTERPOLACIJE I REKONSTRUKCIJE U STAROM DIJELU NASELJA KIJEVO	59
2.2.2.3. UVJETI ZA GRADNJU STAMBENIH I POMOĆNIH GRAĐEVINA UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	60
2.2.2.4. UVJETI ZA IZGRADNJU JAVNIH, POSLOVNIH I TURISTIČKIH GRAĐEVINA UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	63
2.2.2.5. POSEBNI UVJETI ZA IZGRADNJU U GRAĐEVINSKIM PODRUČJIMA NASELJA ZA KOJE SE DONOSI URBANISTIČKI ILI DETALJNI PLAN UREĐENJA	64
2.3. IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA	65
2.3.1. UVJETI ZA TURISTIČKU – UGOSTITELJSKU IZGRADNJU	65
2.3.2. UVJETI ZA GRAĐEVINE UZ POLJODJRLSKE AKTIVNOSTI	66
2.3.3. UVJETI IZGRADNJE OSTALIH SADRŽAJA	68
3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI	70
4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	72
5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	74
5.1. CESTOVNI PROMET	74

5.2. DRUGI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI	77
5.2.1. TELEKOMUNIKACIJE	77
5.2.2. POŠTA	77
5.2.3. ELEKTROOPSKRBA	78
5.2.4. VODOOPSKRBA	78
5.2.5. GRAĐEVINE ZA ZAŠTITU VODA	79
6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVJESNIH CJELINA	82
6.1. KRAJOBRAZNE I PRIRODNE VRIJEDNOSTI	82
6.2. KULTURNO-POVOJESNE CJELINE	83
7. POSTUPANJE SA OTPADOM	85
8. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	86
9. MJERE PROVEDBE PLANA	89
9.1. OBVEZA IZRADE PROSTORNIH PLANOVA	89
9.2. PRIMJENA POSEBNIH RAZVOJNIH I DRUGIH MJERA	90
9.3. REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINA ČIJA JE NAMJENA4PROTIVNA PLANIRANOJ NAMJENI	91

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE

Općina Kijevo je jedinica lokalne samouprave u sastavu Šibensko-Kninske županije nastala na prostoru bivše općine Knin donošenjem Zakona o županijama, gradovima i općinama Republike Hrvatske ("Narodne novine" 90/92 i 10/97), a obuhvaća naselje Kijevo sa zaseocima.

Prostornim planom bivše općine Knin obuhvaćeno je područje od 1079 km² sa različitim i specifičnim prostornim, prirodnim, prometnim i gospodarskim uvjetima. Tu su prije svega Unska zaravan Bukovice, centralni dio uz dolinu rijeke Krke i Butišnice, te brdsko planinsko područje Podinarja. Sve ovo zahtjeva i različiti razvojni pristup, te različite mjere intervencije koje bi omogućile razvoj svakog područja ponaosob. Koncept cjelokupnog razvoja ovoga prostora postavljen je u prostornom planu bivše općine Knin, a daljnja razrada, mjesto i uloga novoformiranih općina i grada Knina u cjelokupnom županijskom prostoru definirano je Prostornim planom uređenja županije Šibensko-kninske.

Općina Kijevo (veličina 7667 ha) sa svojom oskudnom infrastrukturom bila je vezana na Vrliku i Sinj te je na taj način bila "periferija" općine Knin. Sa prometno-geografskog stajališta prostor predstavlja značajnu vrijednost povezivanja sjeverozapada sa jugoistokom, odnosno glavnog prometnog pravca Zagreb – Split, a preko Knina, Kijeva, Civljana, Vrlike prema Sinju. Sjeveroistočna granica (Dinara) kao povijesna međa je istovremeno i državna međa između samostalnih država Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Krški karakter prostora općine Kijevo i njegov vapnenačko i dolomitni sastav tla uvjetuje njegov manji gospodarski značaj. Stoga gospodarski razvitak treba biti u skladu sa predispozicijama i mogućnostima prostora, raznih usmjerenja (poljodjelstvo, stočarstvo, turizam, promet, usluge) i proizvodnje bez štetnog utjecaja na okoliš. Cjelokupni prostor županije ne predstavlja homogenu prirodno-geografsku regiju, već je čini niz posebnih prostornih cjelina u kojima su faktori razvitka vrlo raznoliki što uvjetuje i raznolik stupanj gospodarskog i demografskog razvitka, a gdje općinu Kijevo nalazimo kao slabije razvijenu.

Polazeći od toga da se strategija gospodarskog razvitka temelji na tržišnom poduzetničkom djelovanju to procesi obnove ne smiju reproducirati stare vlasničke i druge odnose iz ranijeg sustava. Treba naglasiti da će područje općine Kijevo bez obzira na novu administrativnu i teritorijalnu podjelu i dalje gravitirati funkcijama bivšem općinskom centru, a danas gradu Kninu. To se prvenstveno odnosi na privredne, trgovačko-uslužne te kulturne djelatnosti, imajući u vidu da će Kijevo kao općinski centar sukladno s odrednicama novog Zakona o teritorijalnom

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

ustrojstvu preuzeti određene funkcije te i dalje biti lokalni centar okolnog područja gravitacije.

1.1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

tablica 1.

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	Površina		Stanovnici		Stanovnici		Domaćinstva		Gustoća naseljenosti
			Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 1981.	Popis 1991.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	broj	br. stan./km ²
Županija ukupno	2993,73	100,00	152227	100,0	152477	100,00	42880	47118	50,93
Općina Kijevo ukupno	76,67	2,56	1341	0,88	1261	0,83	313	336	16,96
1. Kijevo (naselje)	76,67	2,56	1341	0,88	1261	0,83	313	336	16,96

tablica 2.

ŠIBENSKO- KNINSKA ŽUPANIJA	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI	
	km ²	Udio u povr. žup. %	Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 1981.	Popis 1991.
			broj	%	broj	%	broj br.st./km ²	broj br.st./km ²
OPĆINA KIJEVO								
OBALNO čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	-	-	-	-	-	-	-	-
OTOČNO čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	-	-	-	-	-	-	-	-
KONTINENTALN O GRANIČNO	76,67	2,56	1341	0,88	1261	0,83	17,49	16,45
OSTALO	-	-	-	-	-	-	-	-
ŽUPANIJA ukupno	2993,73	100,00	152227	100,00	152477	100,00	50,85	50,93

1.1.2. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

PRIRODNE VRIJEDNOSTI

Analizom prostora može se konstatirati da u pejzažnom obliku područje karakterizira visoke planine s nižim pobrđima koja prelaze u zaravni, krška polja i riječne doline. Na ovu reljefnu osnovu dograđuje se dosta oskudan vegetacijski

element, izazvan između ostalog i degradiran tisućljetnim stočarenjem i korištenjem drva.

Međutim, posljednjih decenija je došlo do smanjenja stočnog fonda, a drugi izvori energije su smanjili pritisak na sječu drveta te se u prostoru pojavio pozitivni regeneracijski proces. Iako je riječ o šikari, sa stanovišta biopotencijala i zaštite tla, ovi procesi su pozitivni.

Značajne zahvate u pejzažnom i ekološkom smislu ne možemo očekivati jer su skupi i dugotrajni.

Također površine koje se eksploatiraju za vađenje šljunka treba ograničiti i propisati način sanacije.

Na teritoriju općine Kijevo ne postoje područja koja su registrirana kao posebne prirodne vrijednosti (zaštićeni dijelovi prirode), no to ne znači da ih na području općine nema. Takvi lokaliteti poput Čulumovih pećina, Samograda, vrha Dinare i vrha Kozijaka (Bat) se ovim Planom nastoje afirmirati te zajedno sa obližnjom rijekom Cetine sa svojim prirodnim bogatstvom predstavljaju vrijedne prirodne resurse.

KULTURNE VRIJEDNOSTI

Prirodni predjeli i graditeljska baština čine funkcionalno jedinstvo sa prostorom koji ih udružuje, pa stoga moraju biti nezaobilazan element planiranja. Spomenike kulture ne smije se shvatiti kao ograničavajuće čimbenike prostora već se oni moraju uklopiti u razvoj kao logičan dio cjeline življenja na ovom prostoru. Mada je zaštita graditeljske baštine manjkava u kriterijima vrednovanja, ona u svemu naglašava jedinstvo prirodnih i graditeljskih vrijednosti kao najpovoljniji uzajamni odnos.

Spomenici kulture općine Kijevo svrstavaju se u slijedeće cjeline odnosno lokalitete:

- sakralna građevina - Crkva Sv. Mihovila
- ruralne građevine i područja etnografskog značaja - evidentirane zone tradicijskog graditeljstva i njen ruralni krajolik Podinarja (zaseoci Tojčići, Barići, Cicvarići, Matoši i Glavaš)
- arheološki antički lokalitet: gradina Sv. Mihovila, Bajanovi vrtlovi, Bajanova podvornica, Fratarska oranica, Krstače, Bačićev vinograd, Glavaš, Kolovrat, Pećine na Kozjaku, Pekasova draga, Podglavaš (Njivetine), Ukarepa i Pržinolom

Također treba napomenuti da su osim ruralnih prostora kroz ratna razaranja stradali i vrijedni pojedinačni sakralni objekti uglavnom hrvatskog pučanstva.

Na temelju uvida u postojeće stanje nadležne institucije izradit će odgovarajuću konzervatorsku dokumentaciju temeljem koje će se prići potrebnoj obnovi, ukoliko to već nije učinjeno.

OSJETLJIVOST OKOLIŠA

Zaštita, racionalno korištenje prostora i unapređenje čovjekova okoliša znači prvenstveno planiranje i korištenje prostora koji ne dovodi do iscrpljivanja prirodnih resursa.

Prirodne vrijednosti treba koristiti ravnomjerno i uravnoteženo, a to znači zaustaviti proces smanjivanja vrijednih šumskih površina, spriječiti pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, te uskladiti razvoj naselja sa prirodnim potencijalom prostora.

Kapacitet sustava za prijem štetnih tvari na području općine Kijevo ograničen je obzirom da se radi o području sa krškim, poroznim tlom, bogatim izvorima i vodotocima.

Stoga, obzirom na karakteristike prirodnih elemenata prostora najugroženiji dijelovi čovjekove okoline na području općine Kijevo su:

- voda i izvorišta
- poljoprivredno zemljište

Zaštita voda je u neposrednoj relaciji sa korištenjem umjetnih gnojiva kojima se tretiraju poljoprivredne površine.

Naime u okolini zaštićenih prirodnih predjela primjena kemijskih sredstava u poljoprivredi često izaziva zagađenje tla i voda. Istovremeno izdašna gnojidba i korištenje zaštitnih sredstava mogu izazvati u dugoročnom razdoblju teškoće u plodnosti tla. Stoga gdje god je to moguće potrebno je težiti tradicionalnom načinu obrade čime se ujedno čuva i autohtonost pejzaža.

1.1.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

Prostor općine Kijevo do nove teritorijalne podjele Republike Hrvatske bio je sastavni dio općine Knin. Stoga je prostorno planiranje i planski razvoj njenog prostora bio vezan na Knin kao administrativno središte.

Općinski prostorni plan Knina, izrađen 1988 godine od strane Urbanističkog instituta Hrvatske, je osnovni (polazni) prostorni plan koji je na snazi za promatrani prostor do donošenja novog prostornog plana. Prostorni plan uređenja općine Kijevo donosi se kao novi i samostalni dokument prostornog uređenja, te obuhvaća cjelokupan prostor općine Kijevo.

Također za planom obuhvaćeni prostor kao planerska analitička osnova poslužila je "Osnova korištenja i zaštita prostora općine Knin" izrađena u skladu sa uredbom o prostornom uređenju u ratom zahvaćenim područjima Republike Hrvatske ("Narodne novine" 44/92), te temeljem uredbe o izmjeni i dopuni uredbe o prostornom uređenju u ratom zahvaćenim područjima Republike Hrvatske ("Narodne novine" 77/92), kao i opće upute br. 2 o primjeni uredbe o prostornom uređenju u ratom zahvaćenim područjima Republike Hrvatske.

Konačno usvajanjem Prostornog plana Šibensko-Kninske županije ("Službeni vjesnik Šibensko-Kninske županije" br.11 od 14.08.2002.) dobivene su smjernice

uređenja planiranog prostora u skladu sa mogućnostima i potrebama šireg prostora, a svi relevantni planerski elementi usuglašavaju se sa osnovnim postavkama Prostornog plana Šibensko-kninske županije.

Postojeći Općinski prostorni plan Knina, kao temeljni instrument prostorne politike na ovom području, izrađen je na osnovu bivšeg teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske, te i u potpuno drugačijem društveno-političkom okruženju. Stoga on može poslužiti samo kao osnova za izradu daljnje dokumentacije. Novim teritorijalnim ustrojem općina Kijevo postaje jedinica lokalne samouprave i kao takva dužna je donijeti prostorni plan uređenje općine. Zastarjela planska rješenja posebice u odnosu na nove aspekte demografskog potencijala i nerazvijenog gospodarstva (poljoprivreda, stočarstvo, proizvodne aktivnosti) nametnula su u novim poslijeratnim okolnostima potrebu za izmjenom i dopunom postojeće dokumentacije kao i za izradu novog plana.

Temeljem prethodno navedenog za područje općine Kijevo uz prostorni plan bivše općine Knin nije pronađen niti jedan urbanistički plan, a sama naselja su gotovo u cijelosti razorena.

Imajući u vidu da Kijevo postaje područno i veće lokalno (manje razvojno) središte, također i općinsko središte, stručni pristup treba modificirati na definiranje područja fizionomije naselja, sadržaja i funkcija javnog i društvenog značaja, te procjene potreba i prijedlog prioriteta rješenja.

Promjena zakonske regulative koja se odnosi na oblast prostornog uređenja također predstavlja jedan od razloga za izradu prostornog plana. Donošenje Zakona o prostornom uređenju, Zakona o zaštiti prirode, Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o vodama, Zakona o građenju i sl. nameće potrebu za ugradnjom spomenute regulative u dokumente prostornog uređenja. Usvajanjem "Osnova korištenja i zaštite prostora bivše općine Knin" izrađenih od strane Urbanističkog instituta Hrvatske u svibnju 1993. god. stvorena je osnova za plansko usmjeravanje razvitka na ovom području.

Vrijeme planiranja odnosi se na projekcije planskih pretpostavki do 2015. godine.

Prostorni plan općine Knin izrađen 1988. god. za cjelokupno područje bivše općine Knin predstavlja osnovni planski dokument za vođenje politike prostornog uređenja.

Prostorni plan općine Knin sagledao je organizaciju prostora na osnovi prirodnih uvjeta i razvojnih mogućnosti cijele općine, te njene povezanosti s drugim područjima u regiji i Republici.

Cilj Prostornog plana općine Knin je prostorno usklađenje svih aktivnosti i procesa, te održavanje i razvijanje povoljnih uvjeta za život i rad ljudi na prostoru općine, raspored i razvoj grada i naselja, prometa, industrije i poljoprivrede uz usvajanje svih specifičnosti postojećih i potencijalnih uvjeta (fizičkih, bioloških, demografskih, ekonomskih, socioloških itd.) razvoja koji su značajni za čovjeka i zajednicu.

Koncepcijom razvoja u prostoru interpretirani su opći ciljevi razvoja:

- načela organizacije i uređenja prostora
- sustav naselja s razmještajem stanovništva u odnosu na prostorne, komunalne i socijalne karakteristike i mogućnosti

- prostorni raspored privrednih kapaciteta i sadržaja društvenih djelatnosti u cilju ravnomjernijeg prostornog razvoja, jačanjem središnjih naselja
- sustav infrastrukturnih koridora
- utvrđivanje izvora zagađivanja te mjere zaštite i sanacije

Donošenjem Ustava Republike Hrvatske kao i drugim propisima pojedini elementi prirodnih sustava utvrđuju se kao dobra od interesa za Republiku (poljoprivredno zemljište, šumsko zemljište, izvorište, vrijedne vode i sl.) te je prostornim planovima potrebno usmjeravati i usuglašavati interese i djelovanja u zaštiti i očuvanju i unapređenju stanja okoliša, ruralnih i urbanih vrijednosti prostora i poboljšanja uvjeta života i rada.

Slični osnovni stavovi utvrđeni su i prostornim planom Republike Hrvatske (1989).

U Prostornom planu općine Knin utvrđene su mjere za planiranje i razvoj te zaštitu i unapređenje prostora općine. Prostornim planom obuhvaćeno je područje općine 1079 km² uz pretpostavku da će do 2000 god. naseljavati 42000 ljudi, planom je definirana organizacija i namjena prostora, utvrđene su granice građevnih područja, poljoprivredne površine te šumski kompleksi.

Tri različite fizionomije područja općine (Unska zaravan Bukovice, centralni dio uz dolinu rijeke Krke i Butisnice te brdsko planinsko područje Podinarja) zahtijevaju i različiti razvojni pristup te različite mjere intervencije koje bi omogućile razvoj svakog područja.

Također je težište dano na aspekt prostorno prometnog rješenja vođenja trasa, magistralnih cesta Drniš-Knin i Obrovac-Knin te rekonstrukcija trase postojeće željezničke pruge Knin-Split. Postoje svi preduvjeti da se stvori značajan željeznički i cestovni prometni čvor.

Kninskom polju preporuča se poljoprivredna proizvodnja bez veće upotrebe pesticida koji bi mogli ugroziti kvalitetu vode.

Potencijalne mogućnosti poljoprivrede obzirom na klimatske i geološke predispozicije značajne su. Međutim, uslijed nepovoljnog djelovanja voda i nedovoljne zaštite tla od voda plodno je tlo izloženo intenzivnom i konstantnom propadanju procesima erozije. Sanacionim radovima u bujičnim područjima treba zadržati tlo u brdima, a ujedno stvoriti i povoljniji vodni režim u široj mreži vodotoka, a posebno glavnih recipijenata Krke i Zrmanje.

Postojeće i planirano korištenja vodnih potencijala u energetske svrhe je značajno. Unutar nacionalnog parka Krka ne mogu biti hidroelektrane. Gornji tok Krke proglašen značajnim krajolikom dopušta eventualnu HE Manojlovac uz uvjet da se osigura biološki minimum u koritu rijeke. Pod istim uvjetom mogu se graditi i hidroelektrana Kršić gornji. Vodotoci Krke, Zrmanje i Cetine zbog izvanredne važnosti za vodoprivredu zahtijevaju visoki stupanj zaštite, drugim riječima teži se visoki stupanj pročišćavanja uz rigoroznu kontrolu funkcioniranja uređaja kako za otpadne vode naselja tako i za tvornice i farme.

Osnove daljnjeg razvoja općine svakako predstavljaju prirodni resursi (poljoprivredne površine, vode, objekti prirode, nalazišta mineralnih sirovina) i geoprometni položaj.

Planiranje i predviđanje privrednih kapaciteta u prostoru općine ovise o prostorno lokacijskoj prednosti i raspoloživosti poljoprivrednog tla, zaštiti voda i dr.

Iz navedenog slijedi da prostorni plan bivše općine Knin iz 1988. godine predstavlja najaktualniji planski dokument izrađen za ovo područje čije smjernice i postavke treba preispitati obzirom na novonastale ratom izazvane uvjete, te primijeniti u dijelovima koji odgovaraju novim uvjetima.

Ratna stradanja koja su svom silinom pogodila Republiku Hrvatsku imala su utjecaj da vlada Republike Hrvatske ustanovi obvezu izrade Osnova korištenja i zaštite prostora ("Narodne novine" 44/92) 77/92) u svrhu izrade prostorne podloge za obnovu ratom ugroženih područja. Kroz izradbu navedenog dokumenta (svibanj 1993.) preispitana je problematika prostornog uređenja i zaštite prostora i aktualizirana u odnosu na ratna razaranja i prioritete u obnovi. Osnovom je obuhvaćeno i područje općine Kijevo glede ratnih razaranja i revidirana postavka i smjernica budućeg razvitka u prostoru prouzrokovanih ratnim zbivanjima.

Za područje općine Knin kao cjeline pa samim tim i područje općine Kijevo u dosadašnjem periodu izrađivani su samo razvojni planovi i to u bitno drugačijim društvenim, gospodarskim i političkim okruženjima.

Osnovni nedostatak Prostornog plana općine Knin su preširoko utvrđene granice građevinskih područja naselja. Gotovo na cijelom prostoru općine utvrđena građevinska područja nisu utemeljena na broju stanovnika i demografskim prognozama, već ih znatno premašuju svojom veličinom. Izuzetak predstavlja naselje Kijevo i njegovi dijelovi. Naime, možemo ustvrditi da je utvrđeno građevinsko područje premalo te da ga treba revidirati, imajući u vidu izmjenu njegovog statusa u područno i veće lokalno (manje razvojno) središte, te specifičnu urbano-ruralnu strukturu prostora koja se prepoznaje u rahloj izgradnji na velikim parcelama sa okućnicama..

Doradom plana u skladu s novom zakonskom regulativom i novim zahtjevima za korištenjem prostora proizišlim iz teritorijalnog ustroja, promijenjenim odnosima u statusu pa time i načinu i uvjetima uređenja naselja, mogu se steći osnove za novi i prostorni plan uređenja općine Kijevo.

Vrednovanje postojeće prostorno planske dokumentacije ukazuje na nedostatak odgovarajućih planova za općinska središta te se njihova izrada mora smatrati osnovnim i prioritarnim zahtjevom.

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE

Demografska obilježja mjesta Kijevo koje je ujedno i jedino mjesto u sastavu općine Kijevo mijenjala su se vremenom kvantitativno i kvalitativno pod utjecajem geografskih, socijalnih i ekonomskih čimbenika.

Pod utjecajem složene i teške društvene i gospodarske krize koja je bila prisutna od 1981-1991, teških ratnih stradanja i razaranja, obnove i korjenite preobrazbe društva čiji period će duže potrajati, teško je predvidjeti na duži rok demografske promjene. Stoga popisom 1991. utvrđen broj stanovnika i sve do sada izrađene projekcije o kretanju stanovnika te demografske promjene nemaju gotovo nikakvo utočište. Može se očekivati da će u ovom poratnom neposrednom razdoblju doći do daljnjeg smanjenja prirodnog priraštaja i nastavljanja procesa starenja stanovništva, da će proći vrijeme u stvaranju uvjeta za punu uposlenost stanovništva, da će biti omogućen samo djelomičan povratak stanovništva u naselja odnosno svoje domove.

Temeljem prethodno navedenog može se izvesti zaključak bez obzira na mogući gospodarski razvitak da će se nastaviti daljnji pad broja stanovnika. Zaustavljanje iseljavanja osiguralo bi se smišljenom razvojnom politikom koja će privući dio već iseljenog stanovništva i izvesti doseljavanje mnogo stanovništva jer jedino na taj način može doći do poboljšanja strukture vitalnih koeficijenata i do osiguranja normalne reprodukcije stanovništva.

Prema podacima iz popisa stanovništva 1991. god. u općini Kijevo u odnosu na popis stanovništva iz 1981. god. kretanje stanovništva je dano u slijedećim tabelama:

NASELJE	BROJ STANOVNIKA 1981	BROJ STANOVNIKA 1991	INDEX
KIJEVO	1341	1261	94,0
UKUPNO OPĆINA	1341	1261	94,0

Prema nacionalnom sustavu donja tabela daje pregled koji se temelji na rezultatima popisa stanovništva iz 1991. god.

NASELJE	HRVATI	SRBI	OSTALI
KIJEVO	1256	2	3
UKUPNO OPĆINA	1256	2	3

Na kraju kao opći zaključak o budućem kretanju stanovništva ukazuje analiza trenda. Premda je trendove kretanja stanovništva organiziranim akcijama vrlo teško zaustaviti ili im promijeniti smjer nije realno očekivati kako linija trenda ponekad sugerira da bi u relativno skoroj budućnosti došlo do velike pa i potpune depopulacije kraja jer se ne može očekivati ni da će susjedni prostori pokazati toliku gospodarsku apsorpcijsku moć pa će silazna putanja biti zaustavljena u interakciji sa drugim sličnim trendovima u okruženju promatranih općina. O vremenu zaustavljanja prijašnjih kretanja tj. prekid trenda gubitka stanovništva odlučuju utjecaji eventualnog gospodarskog preporoda.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

Radi prethodno iznesenih i drugih ograničenja mogu se dati samo pesimistične ili optimistične, odnosno donje ili gornje granice mogućeg kretanja te kao i svaka prognoza uz određene pretpostavke. U ovom slučaju možemo govoriti o:

- skorom obnavljanju gospodarske aktivnosti stanovništva barem do razine prijeratnog perioda
- povratku stanovnika barem do razine popisa stanovništva iz 1991 godine

Kada je riječ o povratku izbjeglih i prognanih osoba o kojemu ne postoje prethodna iskustva u novijoj povijesti značajno otežava procjenu jer se nikada prije, premda je i ranije u ovom stoljeću bilo ratova i migracija, zbog ratnih djelovanja nije tako masovno napuštalo mjesto boravka. Stoga su iznenađenja moguća te je potrebno biti oprezan u procjenama.

Postojeće stanje sustava naselja na području općine Kijevo određeno je dosadašnjim razvojem i procesima okupljanja stanovništva na obodnim dijelovima plodnih polja. Tako je nastao sustav malih i raspršenih naselja (zaseoka). Ratna zbivanja utjecala su na demografsko osiromašenje ovih područja, te će posebnim mjerama populacijske politike u koje je uključeno i stimuliranje razvitka gospodarstva biti potrebna repopulacija.

Obzirom na novo mjesto i ulogu naselja Kijevo odnosno postankom općinskog središta Kijevo ne bi bilo samo mjesto gdje bi se vratili samo njegovi mještani već bi proširenje aktivnosti takvog središta privuklo i druge.

Na novoj općinskoj razini, u novom općinskom središtu Kijevu treba razvijati i djelovati će središnje općinske funkcije: Općinsko vijeće, Općinski načelnik, Policijska stanica, Centralna osnovna škola, Dom kulture, Zdravstvena stanica, Dječji vrtić i jaslice, Poštanski ured, ispostave i zastupstva raznih institucija (banke, osiguravajućeg zavoda), trgovine, te sadržaji za odmor i rekreaciju.

Na prostoru općine Kijevo nalazi se samo naselje Kijevo sa zaseocima. Slijedeća tabela daje pregled opremljenosti naselja sa osnovnim funkcijama.

Opremljenost naselja

NASELJE	ŠKOLA	CRKVA I ŽUPNI URED	ZDRAVSTVENA STANICA	POŠTA	TRGOVINA
KIJEVO	8 god.	+	+	+	+

Kao što vidimo područno i veće lokalno (manje razvojno) središte Kijevo ima obnovljenu osmogodišnju školu, obnovljen župni dvor i crkvu, poštu, nekoliko trgovina, policijsku postaju, te zdravstvenu stanicu.

POSTOJEĆA INFRASTRUKTURA

CESTOVNI PROMET

U budućem razvoju općina Kijevo cestovni će promet i dalje imati primarno značenje u cjelokupnom prometnom sustavu.

Temeljem Zakona o javnim cestama i Odluke o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta donesena je odluka o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste.

Temeljem te odluke na području općina Kijevo cestovnu mrežu čine slijedeće kategorije:

- državna cesta D1... granični prijelaz Macelj (granica sa Republikom Slovenijom) - Zagreb - Karlovac - Gračac - Knin - Brnađe - Split
- županijska cesta Ž6083... Kijevo (D1) - Milaši – Cetina
- lokalna cesta L65016... Uništa (granica sa Republikom Bosnom i Hercegovinom) - Kijevo (D1)

Najznačajnija prometnica državna cesta D1 predstavlja poseban problem s obzirom da njena dionica prolazi samim općinskim središtem Kijeva, te se na taj način dovodi u pitanje sigurnost lokalnog stanovništva, a posebno nakon početka rada škole u Kijevu koja je u neposrednog blizini prometnice. Stoga se nameće kao prioritet iznalaženje nekog sigurnijeg rješenja.

Ostale prometnice su uglavnom minimalnih profila i nepovoljnih tehničkih elemenata što je uglavnom uzrokovano postojećim vlasničkim odnosima na terenu. Naselja su uglavnom vezana na međugradske autobusne linije, a promet putnika odvija se preko autobusnih stajališta izgrađenih duž državne ceste D1. Lokalnog autobusnog prometa nema.

TELEKOMUNIKACIJSKI PROMET

Opće je poznato da bez pravovaljane informacije nema suvremenog razvoja kako gospodarskog tako i kulturnog, političkog i sl..

Telekomunikacijska mreža u općini Kijevo izgrađena je 1999-2001. godine i u potpunosti zadovoljava potrebe za telekomunikacijskim uslugama građana i pravnih subjekata u općini.

Telekomunikacijski sustav u općini Kijevo pokriva T-HT d.d. Regija 2. geografski područje Šibenik.

ELEKTROENERGETSKI SUSTAV

Područje promatranja elektroenergetskog sustava je područje općine Kijevo koja u sastavu ima i područje Cetine i Civljane.

Područje općine Kijevo prije je bilo u sastavu općine Knin i kroz dokumente (Prostorni plan Općine Knin i Osnove korištenja i zaštite prostora) ovaj prostor spominje se kao "krajnji istočni dio".

Da bi imali cjelovit uvid u postojeće stanje morali smo prelistati dostupnu dokumentaciju i u razgovoru sa kompetentnim ljudima iz HEP DP Knin i mještana sa promatranog područja doći do adekvatnih podataka.

Odmah na početku moglo se uvidjeti da se u dostupnoj dokumentaciji nije dublje spominjalo područje promatranja niti su se nad njim obavljane nikakve veće analize glede elektroenergetske potrošnje i prijenosa električne energije. Jedini elektroenergetski podatak koji striktno govori o području promatranja govori da se "krajnji istočni dio" napaja iz TS 35/10 kV "Vrlika".

U razgovoru sa kompetentnim ljudima iz HEP DP "Knin" dobiveno je mnoštvo korisnih podataka od kojih su najznačajniji:

- Sjeverni dio promatranog područja napaja se sa jednim radialnim VN izvodom iz TS 35/10 kV "KNIN".
- Središnji i južni dio napaja se iz TS 35/10 kV "VRLIKA" i ne pripada području HEP DP "Knin" već HEP DP "Split".
- VN izvod iz TS 35/10 kV "KNIN" je do sjevernog dijela područja promatranja dužine cca 20 km (dvadeset kilometara) duž kojeg se nalaze 23 (dvadeset tri) TS 10/0,4 kV.
- Trafostanice su sada slabo opterećene (uslijed ratne i poratne situacije), jer se na pojedinim trafo oblastima nalazi samo par domaćinstava.
- Uslijed radialno izvedenih VN vodova sa rasklopištima u prolaznim TS tipa "TORNJIC" i nemogućnošću napajanja sa "druge" strane dolazimo do situacije da uslijed kvara ili remonta na nekoj trafostanici, uporištu ili VN dalekovodu, pri isklupu često ostaje dio ili često cijelo područje ("krajnji istočni dio") bez električne energije.
- Oba VN izvoda su se poslije ratnih djelovanja doveli u funkciju pri čemu su oštećena ili uništena uporišna mjesta zamijenjena sa novim drvenim uporištima temeljenim na betonskom nogaru, betonska uporišta često kao rasteretna, kutna i otcjepna uporišta ili uporišta sa linijskim rastavljačem, a vodovi zamijenjeni sa AČ 25-35 mm².
- Temeljem prikupljenih saznanja i izlazaka na teren sa detaljnim pregledom VN trase, kako izvoda iz TS 35/10 kV "KNIN" tako i iz TS 35/10 kV "VRLIKA", može se zaključiti slijedeće:

Proizvodnja električne energije

- Na promatranom području i pored postojanja izvorišta ne postoji ekonomski isplativa lokacija za proizvodnju električne energije. Do tog saznanja dolazimo u razgovoru sa mještanima, kompetentnim ljudima iz struke i obilaska terena u raznim godišnjim dobima iako bi se ovo pitanje moglo i dublje analizirati.

Prijenos

- Kroz promatrano područje ne prolazi nikakav 110 ili 35kV VN prijenos električne energije.

Distribucija

- Promatrano područje se napaja iz dvije glavne opskrbe trafostanice i to iz TS 35/10 kV "KNIN" (ukupne dužine do promatranog područja cca 16 km i u promatranom području cca 7 km) i TS 35/10 kV "VRLIKA" (ukupne dužine do promatranog područja cca 5 km i u promatranom području cca 22 km) iz kojih je izveden po jedan 10(20) kV izvod. Izvodi su izvedeni s Ač 35-50 mm² užetom. Uže je većim dijelom ovješeno duž drvenih uporišta, a manjim dijelom i betonskim. Drvena uporišta koja su ostala po ratnim djelovanjima i bila statički ispravna su ostala dok su sva ostala zamijenjena i temeljena na betonskom nogaru. Novi dijelovi trase su dimenzionirani za 20 kV dok je ostali stari dio ostao i dalje dimenzioniran na 10 kV. Ukupna dužina VN trasa kroz promatrano područje je 28km.
- Postojeći VN izvodi su radijalni, dugački s centrom opterećenja na krajevima izvoda, bez ikakve međusobne veze tako da potrošači nemaju kvalitetnu električnu energiju ni njenu sigurnu opskrbu.
- Područje je podijeljeno na dva elektroenergetska distributivna područja što predstavlja znatan problem održavanja, razvoja i naplate utroška električne energije.
- Postojeće trafostanice (TS 10/0,4 kV) su različitih izvedbi: starije trafostanice su tipa "TORNJIC", novije su stupne izvedbe na čeličnorešetkastom stupu, trafostanica u industrijskoj zoni je izvedena od gotovih betonskih elemenata i trafostanica na vodozahvatu na rijeci Cetini je zidane izvedbe.

O sadašnjom broju trafostanica je teško govoriti jer su u ratnom djelovanju sve trafostanice bile uništene ili potpuno devastirane. Obnovljene su samo one trafostanice koje su bile potrebne za elektrifikaciju naselja u koja su se povratnici vraćali kućama. Na području promatranja postoji još trafooblasti koja nisu sanirana. Ipak može se reći da sada na području promatranja u funkciji imamo pet trafostanica na čeličnorešetkastom stupu, dvije tipa "Tornjić" i jedna zidana od gotovih betonskih elemenata.

- Pojedine prolazne trafostanice tipa "Tornjić" do našeg područja promatranja sada su samo linijski rastavljači jer područje koje su one opskrbljivale el. energijom su nenastanjena.

- Ukupna instalirana snaga postojećih trafostanica u pogonu je 2,02 MW. 0,72 MW otpada na izvod iz TS 35/10 kV "KNIN" dok na TS 35/10 kV "VRLIKA" otpada 1,30 MW.
- NN mreža izvedena je zračno. Novija rekonstruirana NN mreža izvedena je Elakaleks-om (4x35mm² i 4x70mm²) dok je starija izvedena AlČe užetom (4x10mm² i 4x16mm²). Ukupna dužina NN izvoda je cca 75 km pri čemu je prosječna dužina izvoda 2000 m, a najduži izvod 3000 m (što je 6 puta više od normalnog). Uslijed ekstremnih dužina NN izvoda potrošači uz već naznačen problem na VN strani imaju i sa NN strane umanjenu pouzdanost i kvalitetu dostave električne energije. Ekstremno dugački NN izvodi uz kameniti teren (problematično uzemljenje) značajno utječu i na smanjenje sigurnosti od el. udara.

Svi ovi nedostaci su naslijeđeni nedostaci koji su u poratnom razdoblju obnove EE sustava od ratnih šteta samo nastavljeni. Za cjelovito rješenje ovog problema moralo bi se poći od analize potrošnje ovog područja kroz duži period, budućih energetske potrebe te raspoloživih resursa u okolnim distributivnim područjima. Stoga rješenje sigurno neće biti brzo iako će prvenstveno ovisiti o ljudima i njihovoj želji za opstojnošću i razvitku na ovim područjima.

VODOOPSKRBA

Područje općine Kijevo dijelom pripada slivnom području rijeke Cetine, a drugim (sjeverozapadnim) dijelom pripada slivnom području rijeke Krke.

Šire područje Šibensko-kninske županije kojem pripada općina Kijevo relativno je bogato vodom. Najznačajniji vodni potencijal ovog prostora je rijeka Cetina, izvorište koje se nalazi u neposrednom susjedstvu na području općine Civiljane.

Upravo zbog toga rješenje vodoopskrbe svih naselja na ovom dijelu Šibensko-kninske županije zasniva se na korištenju jednog ili više izvorišta rijeke Cetine.

Ova koncepcija vodoopskrbe razrađena je već 1974. god. u "Idejnom rješenju vodovoda s rijeke Cetine", izrađenom od Općeg vodoprivrednog poduzeća - Split.

Na osnovi ovog prihvaćenog idejnog rješenja izrađena je izvedbena projektna dokumentacija, a izgrađen je i dio budućeg sustava vodoopskrbe. Naime, u svezi s rješavanjem vodoopskrbe naselja uz rub Paško-Cetinskog polja za potrebe vodovoda Kosore-Vrlika izvršen je vodozahvat na izvorištu Vukovića vrelo. Izgrađena je crpna postaja koja prepumpava zahvaćenu vodu preko tlačnog cjevovoda ϕ 200 mm u vodospremu "Runjevica". Iz ove vodospreme zapremine $V=1000 \text{ m}^3$, koja se nalazi na koti 489,5 m.n.m., voda gravitacijskim vodoprovodnicima ϕ 200 mm i ϕ 150 mm dolazi do naselja: Kosore, Vinalić, Garjak, Podosoje, Vrlika, Ježević i Koljane.

Prilikom izgradnje vodovoda Kosore-Vrlika zajedno s tlačnim cjevovodom od izvorišta Vukovića vrelo do vodospreme "Runjevica" izgrađen je i dio tlačnog cjevovoda od čeličnih cijevi ϕ 200 mm za ogranak vodovoda Kijevo-Polača.

Na osnovi prihvaćenog idejnog rješenja, a u svezi s izgradnjom planiranog vodovoda Kijevo-Polača izrađeni su, 1981. god. od Inženjerskog projektnog

zavoda iz Zagreba, izvedbeni projekti u kojima su obrađene sljedeće vodne građevine:

- tlačni cjevovod od Vukovića vrelo do vodospreme "Bajane",
- gravitacijski cjevovod od vodospreme "Bajane" do crpne postaje "Kijevo",
- tlačni cjevovod od crpne postaje "Kijevo" do vodospreme "Čimburi",
- gravitacijski cjevovod od vodospreme "Čimburi" do naselja Crnogorci,
- vodosprema "Bajane",
- crpna postaja "Kijevo i vodosprema "Kijevo",
- vodosprema "Čimburi",
- prekidna komora I i prekidna komora II na vodoprovodniku od vodosprema "Čimburi" do naselja Crnogorci.

U navedenoj projektnoj dokumentaciji za sve vodoprovodnike predviđena je uporaba azbestcementnih cijevi.

U međuvremenu, a iz razloga što se azbestcementni materijal izbacuje iz uporabe u vodoopskrbi zbog zahtjeva za maksimalnom zaštitom zdravlja ljudi, te zbog postizanja što veće sigurnosti pogona i trajnosti ugrađenog vodovodnog materijal, prišlo se je noveliranju postojeće izvedbene projektne dokumentacije.

Za dio tlačnog cjevovoda do vodospreme "Bajane" i za gravitacijski cjevovod od ove vodospreme do naselja Slavići 1997. godine izrađen je novi izvedbeni projekt, od Hidroprojekt - Ing iz Splita. Na osnovi ove projektne dokumentacije izgrađeni su:

- nastavak tlačnog cjevovoda od postojećeg ogranka od Vukovića vrelo do vodospreme "Bajane" ϕ 200 mm, ukupne dužine $L=2990,0$ m,
- vodosprema "Bajane" zapremine $V=1000$ m³,
- gravitacijski cjevovod od vodospreme "Bajane" do naselja Slavići ukupne dužine $L=5636,0$ m. Ugrađene su lijevanoželjezne cijevi "Ductile" ϕ 250 mm, ϕ 200 mm, ϕ 120 mm i ϕ 80 mm.

ODVODNJA

Na području općine Kijevo ne postoji organizirani sustav sakupljanja pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda.

Otpadne vode iz domaćinstava na ovom području danas se uglavnom disponiraju direktno u tlo bez ikakvog prethodnog pročišćavanja tako da predstavljaju stalnu opasnost za zdravlje stanovništva i za onečišćenje podzemlja i vodotoka. Najčešći oblik ispuštanja otpadnih voda još uvijek je preko upojnih jama. Iz novijih objekata otpadne vode se sakupljaju u septičkim jamama koje u pravilu nisu izvedene kao potpuno vodonepropusne, a nisu ni dostatno dimenzionirane i održavane pa otpadne vode iz istih također u znatnoj mjeri zagađuju podzemlje.

Za dio šireg područja Šibensko-Kninske županije koje pripada slivu rijeke Cetine, odnosno rijeke Krke, još uvijek nije izrađeno adekvatno konceptijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda. Dapače, nisu još u potpunosti izvršeni ni odgovarajući hidrogeološki istražni radovi što je osnovna pretpostavka u svezi s definiranjem i odabirom primjerenog sustava odvodnje.

Oborinske krovne vode i vode s prometnih površina također se direktno procjeđuju u tlo, odnosno slijevaju najkraćim putem u najbliži vodotok.

MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA GOSPODARSKOG RAZVOJA

Usprkos nerazvijenom gospodarstvu, gospodarski razvoj općine preduvjet je razvoju Kijeva kao općinskog središta, a s ciljem demografske revitalizacije.

Sukladno tome razvojne mogućnost prostora općine Kijevo temelje se na razvoju agroindustrijskog kompleksa, kao i privrednom razvoju koji je komplementaran razvoju šire urbane regije.

Poljoprivreda i stočarstvo kao prostorno najznačajniji resurs imaju važnu ulogu u razvoju ovoga prostora, ali je također od velike važnosti razviti gospodarske djelatnost i istovremeno zaštititi postojeće i potencijalne obradive površine. Organizacijom i specijalizacijom poljoprivredne proizvodnje i intenziviranjem stočarstva stvoriti će se uvjeti za proizvodnju kvalitetne hrane, ali i viška proizvoda. Značajnu ulogu u tom pogledu ima izgradnja pogona primarne obrade stvorenog viška poljoprivrednih i stočnih proizvoda.

Razvitak gospodarstva treba se temeljiti na postojećim prirodnim i radnim resursima.

Također se prema potrebi i mogućnostima, a u skladu sa zakonom propisanim uvjetima i odredbama ovog Plana, mogu koristiti i ostali prirodni resursi sa ciljem unapređivanja prostornih, životnih i radnih prilika.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Planom se određuju ciljevi prostornog uređenja općine Kijevo, temeljem utvrđenih ciljeva županijskog prostornog plana, kao osnovnog dokumenta prostornog uređenja županije.

Sukladno tome globalni ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja su:

- podizanje razine kvalitete života stanovništva, očuvanje i unaprjeđenje prirodne i kulturne baštine uz optimalno korištenje raspoloživih prirodnih i stvorenih resursa županije
- jačanje gospodarstva
- skladni demografski razvoj, do kraja provesti povratak prognanika i izbjeglica
- odabir prostorne i gospodarske strukture (potpunije korištenje resursa županije, potpunije korištenje povoljnog geoprometnog položaja u regiji i na važnim prometnim koridorima te stvaranje funkcionalnog prometnog sustava županije, bolje korištenje postojećih kapaciteta gospodarstva i proizvodnih potencijala)
- razvoj naselja (policentrični/ racionalni razvoj sustava naselja i razvoj urbanih funkcija radi demografske stabilizacije i ravnomjernog razvoja cijelog područja županije)
- obnova ratom zahvaćenih područja s ciljem povratka stanovništva, obnove naselja i gospodarstva te uključivanje u razvojne sustave pod novim uvjetima (geopolitičkim; sigurnosnim), te obnova i sanacija prirodnih i kulturnih dobara
- razvoj društvene, prometne i ostale infrastrukture
- provođenje mjera zaštite okoliša (podizanje svijesti o potrebi zaštite prostora)

2.1.1. RAZVOJ GRADOVA I NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Realizacija općih ciljeva prostornog razvoja Šibensko-Kninske županije pretpostavlja uspostavu policentričnog modela prostornog razvitka (afirmacija srednjih i malih gradova, poticaj razvoja središnjih naselja osobito u područjima 80 rijetke naseljenosti, velikih udaljenosti među naseljima i na područjima izvan glavnih prometno-razvojnih koridora), a u tom smislu izradom Prostornog plana općina Kijevo moraju se ostvariti preduvjeti za:

- provođenje mjera za zaustavljanje depopulacijskih procesa
- unapređenje uvjeta života i povećavanje vrijednosti i kvalitete prostora i okoliša (kvalitetniji i ravnomjerniji razmještaj funkcija i pokrivenost prostora potrebnom infrastrukturom)
- racionalno korištenje prostora za izgradnju (poticati izgradnju u slabo nastanjenim i nerazvijenim područjima poput općine Kijevo)

- opremiti naselje nedostatnim funkcijama i stvarati uvjete za otvaranje novih radnih mjesta u cilju zadržavanja stanovništva
- osigurati prostorne pretpostavke za realizaciju državne infrastrukture:
- na postojećim državnim cestama osigurati prostorne uvjete za rekonstrukciju kritičnih dijelova i gradnju zaobilaznice oko naselja Kijevo (po potrebi ispitati rješenja koja su do sada predlagana)
- osiguranje dovoljnih količina energije i istraživanje alternativnih izvora energije
- osiguravanje novih koridora dalekovoda i alternativnih magistralnih TK kablova
- ostvarenje uvjeta za zaštitu voda od zagađenja
- uravnoteženje razvoja gospodarstva na cijelom prostoru države osiguranjem prostora za smještaj djelatnosti u općinskim središtima poput Kijeva
- revitalizacija i rekonstruiranje gospodarstva (napuštanje zastarjelih i štetnih tehnologija) te poticanje ulaganja u ekološki održive tehnologije
- poticanje razvoja i ulaganja u poljoprivredu

RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

PROMET

Na području općine Kijevo najvažniju prometnu ulogu ima i imati će državna cesta D1 (granični prijelaz Macelj (granica sa Republikom Slovenijom)-Zagreb-Karlovac-Gračac-Knin-Brnađe-Split). Kako ova važna cesta prolazi kroz centralni dio naselja Kijevo potrebna ju je u tom dijelu izmjestiti periferno od naselja, a u cijeloj njenoj dužini kroz prostor općine Kijevo rekonstruirati u smislu poboljšanja sigurnosti prometa, odnosno uskladiti sa tehničkim normativima propisanim za ceste njenog značaja.

Ostali značajni cestovni pravci su županijska cesta Ž6083 (Kijevo (od ceste D1) – Milaši - Cetina) i lokalna cesta L65016 (Uništa (granica sa Republikom Bosnom i Hercegovinom) - Kijevo (do ceste D1)). Za njih se također predviđa rekonstrukcija u skladu za njihovim značajem.

TELEKOMUNIKACIJE

Ugradnjom nove digitalne telefonske centrale sa mogućnošću njena proširenja osigurani su kvalitetni uvjeti korištenja telekomunikacijskih veza, čija nadogradnja će se odvijati u skladu sa razvojem općine u cjelini.

Također, ugradnjom novog svjetlovodnog kabela ostvarilo se kvalitetno telekomunikacijsko povezivanje većine mjesta na području općine Kijevo. Ona mjesta do kojih nije bilo ekonomske opravdanosti gradnje svjetlovodnih kabela, treba povezati digitalnom radio vezama.

Cijelo područje općine Kijevo treba kvalitetno pokriti signalom pokretnih telekomunikacijskih mreža kako bi se svakom korisniku omogućila kvalitetna veza.

POŠTA

Projektom razvoja poštanske mreže na području općine Kijevo predviđeno je da se postojeća jedinica poštanske mreže vremenom proširi i opremi novom suvremenijom tehnologijom za prijem, otpremu i dostavu poštanskih pošiljaka, telefonsko i novčano poslovanje.

ELEKTROOPSKRBA

Obzirom na demografske i gospodarske prilike u općini Kijevo, odnosno ne pretjerano velike potrebe za nadogradnjom postojećeg elektroopkrbnog sustava, isti će se rekonstruirati i dograditi u pojedinim dijelovima, čime bi se postigla kvalitetnija opskrba planiranog prostora.

VODOOPSKRBA

Kvalitetno riješena vodoopskrba je jedan od nužnih preuvjeta za skladan društveni i gospodarski razvoj svakog prostora, pa tako i za cjelokupno područje općine Kijevo.

Hidrološka karakteristika ovog dijela Šibensko-Kninske županije je da postoje dovoljne količine vode za kvalitetno rješavanje vodoopskrbe, bilo s lokalnih izvorišta ili sa zahvata na rijekama Cetina i Krka.

Na širem prostoru Cetinsko-Paškog polja nalaze se relativno bogata izvorišta kvalitetne pitke vode koja nisu u cijelosti iskorištena, a ni dovoljno ispitana. Ova izvorišta su dosta blizu u odnosu na potrošačka mjesta pa se mogu koristiti za vodoopskrbu uz relativno male troškove eksploatacije.

Da bi se osigurala zdrava i higijenski-sanitarno ispravna voda za piće moraju se najznačajnija izvorišta Vukovića vrelo i Milaševo jezero urediti do pune funkcije prema standardima za ovakvu vrstu objekata. Time će se bitno poboljšati uvjeti eksploatacije, a količina zahvata na ovim izvorištima znatno će se povećati što je naročito značajno za rješenje vodoopskrbe u narednom planiranom razdoblju.

Za potrebu izrade ove prostorne dokumentacije, a u svezi s rješavanjem vodoopskrbe cjelokupnog područja općine Kijevo korišteni su podaci iz već izrađene i prihvaćene projektne dokumentacije u kojoj je razrađeno rješenje i razvoj vodoopskrbe i znatno šireg područja ovog dijela Šibensko-kninske županije, tj. područje općine Cijlpane, Vrlike i dijela područja grada Knina.

Obzirom na zastoj razvoja naselja i gospodarstva uslijed ratnih razaranja tijekom Domovinskog rata na ovom prostoru realna je pretpostavka da u narednom planskom periodu neće doći do povećanja potrošnje vode u odnosu na predviđene količine iz postojeće projektne dokumentacije.

Dostatne količine kvalitetne pitke vode osigurati će se tek potpunom izgradnjom prihvaćenog vodoopkrbnog sustava šireg prostora koji će najvećim dijelom koristiti vode s izvorišta rijeke Cetine. Po potrebi uključiti će se i novi perspektivni zahvati u ovaj vodoopkrbni sustav, za što treba prethodno izraditi odgovarajuću projektnu dokumentaciju.

Vodoopskrba općine Kijevo mora se sagledavati u sklopu znatno šireg područja, jer predstavlja samo dio složenog vodnog sustava kojim se višenamjenski koristi voda rijeke Cetine.

Kako područje ove općine najvećim svojim dijelom pripada slivnom području rijeke Cetine za rješavanje vodoopskrbe prihvaćeno je rješenje vodoopskrbe korištenjem jednog ili više izvorišta rijeke Cetine, a prema "Idejnom rješenju vodovoda s rijeke Cetine" izrađenog 1974. god. od OVP - Split.

Ovo prihvaćeno osnovno rješenje i planirani sustav vodoopskrbe na području općine Kijevo je već u velikoj mjeri realizirano. Time su stvoreni nužni uvjeti za sveukupni razvoj ovog područja i osnovne pretpostavke za kvalitetnije uvjete življenja.

ODVODNJA

U sadašnjem trenutku teško je predvidjeti skoru izgradnju primjerenog sustava u svezi sa sakupljanjem, pročišćavanjem i dispozicijom otpadnih voda na području općina Kijevo.

Međutim donošenje relevantnih zakonskih propisa, potpisivanje međunarodnih konvencija o zaštiti voda i planirani razvoj gospodarstva postaviti će problem pročišćavanja otpadnih voda i zaštite okoliša prioritarnim za rješavanje na cijelom području Republike Hrvatske, a u cilju da se utvrđena, odnosno propisana kvaliteta svakog pojedinog vodotoka održi u skladu s postojećim zakonskim propisima.

Zbog blizine rijeke Cetine kao vrlo vrijednog hidrološkog resursa mora se za širi pripadajući prostor Šibensko-kninske županije planirati kvalitetan način odvodnje otpadnih voda.

Na području općine Kijevo, obzirom na planirani razvoj naselja i ekonomske mogućnosti, treba u konačnosti realizirati razdjelni sustav odvodnje, koji će činiti jedinstvenu funkcionalnu cjelinu budućeg sustava odvodnje pripadajućeg šireg područja s jednim zajedničkim uređajem za pročišćavanje.

Do izgradnje konačnog sustava odvodnje svi novi i postojeći objekti na području općine Kijevo moraju rješavati odvodnju svojih otpadnih voda sakupljanjem istih u kvalitetno izgrađenim i vodonepropusnim tipskim kućnim uređajima za pročišćavanje, (septičke jame-taložnice s bazenom podijeljenim u tri komore).

2.1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA

Zaštita, racionalno korištenje prostora i unapređenje čovjekova okoliša jedan je od temeljnih zadataka i osnovnih ciljeva prilikom izrade prostornog plana i planiranja na način da se u prostoru osigura održivi razvitak tj. onaj razvitak koji ne dovodi do propadanja i iscrpljivanja prirodnih resursa, a koji razvitak čine mogućim.

Prednost treba dati stimuliranju onih razvojnih djelatnosti za koje određeni prostor, po prirodnim vrijednostima, nasljeđu i ljudskom potencijalu pružaju optimalne uvjete i onih koje unapređuju i štite okoliš.

Prostor općine Kijevo na sreću je relativno očuvane prirodne sredine čiji su temeljni prirodni resursi (voda, tlo, zrak) u dobrom stanju.

Takva situacija nije rezultat razvijene svijesti o neophodnoj brizi i spoznaji o potrebi zaštite prostora, koliko o slaboj razvijenosti prostora u pogledu proizvodnih pogona, privrednih objekata i sl.

Stoga u daljnjim aktivnostima za racionalno korištenja prostora i unapređivanje čovjekova okoliša potrebno je nastojati da svi zahvati i intervencije u prostoru moraju biti sagledane i usklađene s uvjetima koje zahtijevaju zaštitu prostora.

Drugi vid je isticanje posebnih vrijednosti sredine koje se naglašavaju i stavljaju pod poseban režim korištenja odnosno isključuju od nekih oblika korištenja.

Sukladno tome ciljevi zaštite osobito vrijednih resursa su:

- zaštita i očuvanje svih poljoprivrednih površina
- zaštita i očuvanje svih vrijednih šumskih prostora
- očuvanje rezervi podzemnih voda na čitavom prostoru općine Kijevo
- očuvanje čitavog prostora zraka od svih negativnih utjecaja i zagađivača, koji bi mogli negativno utjecati na stabilnost atmosfere

2.1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNIH DIJELOVA OKOLIŠA

Temeljem Zakona o zaštiti okoliša, jedinice lokalne samouprave i uprave dužne su organizirati, financirati i unapređivati poslove zaštite okoliša koji su regionalnog i lokalnog značaja.

Zaštita okoliša jedinica lokalne samouprave i uprave obuhvaća:

- osiguranje uvjeta za provođenje programa zaštite okoliša
- pripremu i provođenje sanacije kada je to njezina obveza
- osiguravanje praćenja stanja okoliša (monitoring) i mjerenje imisija kada je to njezina obveza
- osiguravanje uvjeta za vođenje katastra onečišćenja okoliša, očevidnika o stanju okoliša, o mjerama zaštite okoliša, i načina obavještanja javnosti
- provođenje drugih mjera sukladno Zakona o zaštiti okoliša i posebnim propisima.

U cilju zaštite i očuvanja ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša potrebno je primijeniti sljedeće zakone:

- Zakon o zaštiti okoliša
- Zakon o zaštiti zraka
- Zakon o zaštiti od buke
- Zakon o zaštiti prirode
- Zakon o zaštiti od požara
- Zakon o šumama
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu
- Zakon o vodama
- Zakon o otpadu

Zaštita osnovnih elemenata prirodnog okoliša temelji se na naprijed iznesenim postavkama te stoga treba posebnu pažnju obratiti cilju zaštite voda i tla od zagađenja.

Svi vodotoci na području općina Kijevo moraju se zaštititi, a prije svega misli se na obnovu i sanaciju postojećih bunara, podzemnih voda, voda ponornica u smislu očuvanja čistoće i postignutog higijenskog nivoa u cilju zaštite voda i tla od zagađenja. Svi javni i privredni objekti moraju imati internu kanalizaciju izgrađenu i održavanu na način da sakupe svu onečišćenu vodu, pročiste je do propisanog sastava, te eliminiraju razlijevanje vode po okolnim površinama.

U svezi mjera zaštite tla od umjetnih gnojiva u poljoprivredi neophodno je uspostaviti i vršiti mjerenja i ispitivanja uzoraka zemljišta radi poduzimanja potrebnih mjera preventive i sanacije.

Problem sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda riješiti na način da se sve vode sakupljaju u vodonepropusne septičke jame.

Onečišćenje zraka vezano za ovo područje možemo zanemariti te stoga zaštita zraka od onečišćenja ne predstavlja na ovom prostoru ozbiljan problem.

Kako je istaknuto stupanj zagađenosti prirodne sredine je u granicama zadovoljavajućih okolnosti.

Na ovom prostoru treba naročito voditi računa o temeljnim prirodnim resursima, a to je plodno tlo i krško podzemlje pitke vode.

Stoga je ekološka stabilnost promatranog područja u uskoj vezi sa zaštitom prostora, odnosno očuvanju prirodnih vrijednosti pojedinih lokaliteta.

Poštivanjem odredbi prostornog plana u pogledu zaštite prostora kao i moguća namjena pojedinih zona osnovni je uvjet za formiranje skladne i prirodne cjeline. U tako organiziranom i oblikovanom okolišu moći će se ostvariti značajna ekološka stabilnost.

2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA

Globalnim ciljevima prostornog razvitka općine Kijevo smatraju se:

- očuvanje postojeće kvalitete prirodnih eko-sustava, spomeničke i druge baštine, te kvalitete života, što pretpostavlja efikasno korištenje prirodnih i proizvodnih resursa raspoloživih za razvoj
- ostvarivanje skladnog demografskog razvoja
- unapređenje kvalitete života

Ostvarivanje navedenih ciljeva, pretpostavljeno je:

- definiranje mjera demografskog razvoja
- povoljan odabir prostorne i gospodarske strukture
- maksimalno korištenje geoprometnog položaja
- podizanje standarda javnih usluga

- razvijanje društvene infrastrukture
- razvijanje tehničke infrastrukture
- poboljšanje svih oblika komunikacije
- poboljšanje stambenih uvjeta
- zaštita krajobraznih vrijednosti
- zaštita prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora
- poboljšanje režima zaštite prostora

2.2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Ciljevi demografskog razvoja:

- raspored stanovništva u prostoru sukladno prirodnim i proizvodnim resursima u općini Kijevo
- poticanje stanovnika za ostanak u Kijevu, odnosno poticanje naseljavanja novih stanovnika na način da se otvaraju radna mjesta, izgrađuje komunalna infrastruktura i ostvaruju dobre prometne veze.

2.2.2. ODABIR PROSTORNO RAZVOJNE STRUKTURE

Temeljni cilj Plana je osigurati prostorne predispozicije za razvoj općine sukladno prirodnim pogodnostima, zatečenom stanju i smjernicama razvoja.

Stoga je definiranje temeljnih ciljeva prostornog razvoja vezano uz utvrđivanje osnovnih ciljeva daljnjeg gospodarskog, a samim tim i prostornog razvoja

Sukladno tome ciljevi prilikom odabira prostorne strukture općine Kijevo su:

- utvrđivanje temeljnih gospodarskih sadržaja
- redefiniranje oblika unutar poljoprivrede
- kvalitetna organizacija cjelokupnog ciklusa agrarne proizvodnje: od primarne proizvodnje, prerade, skladištenja, pripreme za tržište, kompletnog marketinga financiranja i sl.
- transformacija stočarstva u intenzivni oblik proizvodnje

2.2.3. RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Osnovni ciljevi razvoja naselja Kijevo su:

- razvijanje naselja u područno i veće lokalno (manje razvojno) središte sa svim potrebnim urbanim sadržajima
- urbano preoblikovanje i podizanje standarda komunalnih usluga kako u naselju, tako i na cijelom prostoru općine

Ciljevi razvoja društvenih djelatnosti ostvariti će se rekonstrukcijom ili izgradnjom građevina i objekata:

- u funkciji zaštite zdravlja i socijalne skrbi prikladno učinkovitim oblikom zaštite poglavito djece i osoba starije dobi
- osnovnoškolskog obrazovanja sukladno potrebama

- prilagođenih novim oblicima djelovanja uprave i administracije prostorno disponiranih na način približavanja uprave i administracije pučanstvu i gospodarskim subjektima
- u funkciji razvoja sporta i rekreacije, također planiranjem izgradnje adekvatnog broja sportskih terena, borilišta i objekata u funkciji sporta i rekreacije.

PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

U domeni infrastrukturne opremljenosti naselja treba težiti izgradnji svih uređaja na razini srednjih civilizacijskih dosega, a što pretpostavlja dobru opskrbljenost stanovništva vodom, električnom energijom, telefonskim priključcima i nadasve kvalitetnim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda.

Također treba težiti podizanju kvalitete prometne povezanosti na cijelom prostoru općine, te prema susjednim općinama, prostoru županije i Države.

2.2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNIH KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Zaštita krajobraznih vrijednosti na prostoru općine Kijevo odnosi se prvenstveno na očuvanje, a po potrebi i obnovu plodnih polja i šumskih površina. Poglavitito su znakovita i za zaštitu krajobrazne osnove značajna krška polja kao djela koja su nastala i održavana trudom i marom ljudskih ruku u dužem vremenskom kontinuitetu. Stoga ih treba adekvatno vrednovati i tretirati kao značajnu krajobraznu vrijednost i prirodnu baštinu.

Ciljevi zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno povijesnih cjelina su:

- utvrđivanje modaliteta zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno povijesnih cjelina
- utvrđivanje prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina koje nisu zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode i zaštiti spomenika kulture, te definiranje smjernica i načina zaštite istih

2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NA PROSTORU OPĆINE

Postojeće stanje naselja na području općine Kijevo određeno je dosadašnjim razvojem i procesima okupljanja stanovništva na prostorima oko plodnih polja, a kako je poljoprivreda bila najvažniji čimbenik u razvoju naselja, naseljavanje je slijedilo logiku plodnih polja. Tako je naslijeđen sustav kojeg karakteriziraju male i raspršene grupacije po obodu polja.

Područno i veće lokalno (manje razvojno) središte Kijevo nije opremljeno do potrebne razine te možemo ustvrditi kako u potpunosti zaostaje po sadržajima potrebnih takvom središtu.

Ratna zbivanja utjecala su na demografsko osiromašenje ovog područja, te će se stimuliranjem razvitka gospodarstva potaknuti repopulacija.

Promjene u funkcijama naselja mogu se očekivati obzirom na novo mjesto i ulogu općine Kijevo u županiji Šibensko-Kninskoj tj. prihvatit će one prirodne aktivnosti kao i dio za koje imaju lokacijske pogodnosti. Vraćanjem stanovništva na ova područja omogućilo bi se korištenje prirodnih i stvorenih resursa i ravnomjernije naseljavanje.

Organizacija prostora u nešto izmijenjenom obliku, zadržat će korištenje onih prostora koji pružaju mogućnost racionalne organizacije i kvalitetnijih uvjeta za život.

Radne zone pratit će logiku naseljenosti i biti će smještene izvan kvalitetnih poljoprivrednih površina i na lokacijama koje ne dovode u pitanje ugroženost voda i izvorišta.

Budući razvoj naselja usmjeravati će se na temelju razvijanja postojećih struktura naselja uz obnovu postojećeg stambenog fonda i očuvanja autentičnosti ruralnih sklopova.

Također razvoj naselja temelji se na promjenama pod utjecajem društvenog, gospodarskog, demografskog, prometnog i prostornog razvitka. Planirane pretpostavke su u relacijama novog administrativno-teritorijalnog ustroja, očekivanog gospodarskog razvitka i njegovog mjesta i uloge u županijskom prostoru, centraliteta naselja Kijevo kao područnog i veće lokalnog (manje razvojnog) središta.

Općinsko središte Kijevo utvrđeno je kao lokalno središte pripadajućeg gravitacijskog kompleksa, pa se njegov daljnji razvoj treba temeljiti na popunjavanju centralnih funkcija, a čime će se položaj i ostvarena razina opremljenosti potvrditi u središnjoj ulozi u okvirima šireg gravitacijskog prostora. Za sve ovo utvrđeni su potrebni sadržaji društvenog standarda, opskrbe i uslugama te nužno opremanje komunalnom i ostalom infrastrukturom.

Na kraju bi trebalo podcrtati neposredne ciljeve prostornog razvitaka općine Kijevo u cjelini, a to su:

- podizanje kvalitete stanovanja
- podizanje standarda javnih usluga
- poboljšavanje svih oblika komunikacije
- oblikovanje i razvitak novog javnog prostora
- osiguranje prostornih pretpostavki za razvoj društvenih djelatnosti i realizacija potrebnih sadržaja
- obradive poljoprivredne površine zadržati u zatečenim okvirnim, uz intenziviranje korištenja
- nastaviti pošumljavanje goleti uz čišćenje i održavanje postojećeg šumskog fonda
- izvršiti pripremu i prihvat raznovrsnih manjih proizvodnih pogona ekonomski opravdanih, a tehnološko i ekološko mogućih

- da bi se sve ovo moglo realizirati i da bi se omogućio daljnji razvoj potrebno je što prije poboljšati cjelokupan infrastrukturni sustav
- zaštita krajobraznih vrijednosti

Navedena ciljeve potrebno je kontinuirano realizirati sustavom dokumenata prostornog uređenja kroz njihovu izradu i donošenje.

Temeljem toga osigurati će se racionalno korištenje i zaštita prostora i ostvariti unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

2.3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA

Ciljevi racionalnog korištenja i zaštite prostora tijekom izrade i donošenja prostornih planova općine su:

- preispitivanje važećih građevinskih područja u odnosu na izgrađenost u prostoru
- poboljšanje svih aspekata već angažiranih prostora
- predvidjeti gašenje neprimjerenih sadržaja, a prostor sanirati i revitalizirati
- određivanje područja vrijednih resursa na kojima je isključena prenamjena prostora
- ispitati mogućnosti korištenja postojećih koridora pri planiranju trasa velike infrastrukture kako bi se izbjegle poljoprivredne i šumske površine

Prilikom realizacije istaknutih ciljeva treba stalno voditi računa da se bilanca osnovnih kategorija korištenja prostora može samo povećavati u korist poljoprivrednog i šumskog zemljišta, te objekata infrastrukture.

2.3.2. UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNIKA, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA

Granice građevinskog područja će se utvrditi da se:

- preispitaju važeća građevinska područja u odnosu na izgrađenost u prostoru
- nezaposjedaju novi prostori za izgradnju naselja bez opravdanog razloga
- redefiniraju granice naselja sukladno s novonastalom situacijom i potrebama, kao i promjenama nastalim u politici planiranja prostora i zaštite okoliša

Osnovni kriteriji za određivanje novih granica građevinskih područja su:

- racionalno i svrsishovito korištenje prostora
- očuvanje i unapređenje postojećih vrijednosti okoline

2.3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Razvoj, obnova i izgradnja naselja Kijevo treba biti u skladu sa potrebama značaja općinskog središta, a u tom smislu opremljeno centralnim funkcijama, te standardom i kvalitetom komunalnih usluga koje moraju zadovoljiti suvremene potrebe.

Pored toga potrebno je urbano preoblikovati naselje, te pažnju posebno posvetiti javnom prostoru.

Sukladno tome Planom se utvrđuju sljedeći ciljevi uređenja naselja:

- poboljšanje stambenih uvjeta
- podizanje standarda javnih usluga
- poboljšanje svih oblika komunikacije
- oblikovanje i razvitak novog javnog prostora
- osiguravanje prostornih pretpostavki za razvoj društvenih djelatnosti
- zaštita krajobraznih vrijednosti unutar naselja

UNAPREĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

PROMET

Radi ostvarenja bolje protočnosti vozila u naselju treba proširiti koridore postojeće cestovne mreže, izgraditi suvremenu kolničku konstrukciju i postaviti odgovarajuću prometnu signalizaciju. Za zaštitu pješaka od vozila moraju se izgraditi nogostupi. Za potrebe prometa u mirovanju u naselju treba osigurati dovoljan broj parkirališnih mjesta.

Javni putnički prijevoz treba razvijati koristeći autobusni promet, prema potrebama naselja.

U naselju treba izgraditi adekvatno autobusno stajalište.

TELEKOMUNIKACIJSKI PROMET

Svako naselje mora imati kvalitetno izgrađenu telekomunikacijsku mrežu. Ta mreža mora biti, ako je to ekonomski opravdano, izgrađena podzemno kako bi se osiguralo što kvalitetnije korištenje telekomunikacijskih usluga. Takva izgradnja telekomunikacijske mreže poboljšava i izgled mjesta jer nema stupova i zračnih kabela. Kod izgradnje ove mreže treba usuglasiti trase sa trasama ostalih infrastrukturnih objekata da ne bi došlo do preklapanja trasa.

Komutacije moraju biti digitalne sa mogućnošću pružanja svih telekomunikacijskih usluga, kao i lako uvođenje novih usluga.

ELEKTROOPSKRBA

Svim naseljima i pripadnim gospodarskim područjima potrebno je osigurati kvalitetno napajanje električnom energijom, glede toga i srednjenaponska elektroenergetska mreža 10(20)kV mora biti pouzdana.

Poboljšanje kvalitete napajanja potrošača na nivou 0.4 kV postići će se interpolacijom novih TS 10(20)/0,4 kV u postojeće mreže. radi smanjenja padova napona u niskonaponskim mrežama, te izgradnjom poprečnih veza na dugačkim strujnim krugovima 20 kV radi povećanja pouzdanosti napajanja.

Unutar naselja, ako je to ekonomski opravdano, elektroenergetsku mrežu potrebno je izvoditi podzemnim kabelima glede osiguranja kvalitetnijeg i pouzdanijeg napajanja, te poboljšanog izgleda naselja.

VODOOPSKRBA

U svim naseljima treba izgraditi mjesnu vodovodnu mrežu koja će se priključiti na glavne cjevovode pojedinih zasebnih vodovodnih podsustava.

Za mjesnu vodovodnu mrežu treba odabrati cijevi od kvalitetnog vodovodnog materijala kako bi se postigla maksimalna sigurnost i trajnost pogona, te zaštita glede zdravlja ljudi.

Vodovodna mreža mora se graditi etapno, ali tako da svaka etapa predstavlja funkcionalnu cjelinu koja se uklapa u konačno tehničko rješenje.

Sve lokalne izvore treba zaštititi kako bi se njihova voda mogla i dalje koristiti za napajanje stoke, za razne gospodarske potrebe ili za vodoopskrbu u izvanrednim situacijama.

ODVODNJA

U konačnosti u naselju treba realizirati razdjelni sustav odvodnje.

Urbane (fekalne) otpadne vode naselja treba sakupiti posebnim kolektorima i gravitacijom ili prepumpavanjem odvesti do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s pripadajućim ispustom u prijamnik.

Oborinske otpadne vode iz naselja treba odvesti najkraćim putem do prirodnih vododerina i postojećih vodotoka, odnosno ispuštati direktno u okolni teren.

Do izgradnje konačnog sustava odvodnje svi novi i postojeći objekti moraju rješavati odvodnju svojih otpadnih voda sakupljanjem istih u kvalitetno izgrađenim i vodonepropusnim tipskim kućnim uređajima za pročišćavanje (septičke jame-taložnice s bazenom podijeljenim u tri komore).

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Područje općine Kijevo je pogranično područje uz državnu granicu prema Republici Bosni i Hercegovini, potom ruralno područje, također i brdsko-gorsko područje. Navedene karakteristike ga definiraju u odnosu na prostor Šibensko-Kninske županije u cjelini, a ujedno sugeriraju značaj i način njegovog prostornog razvoja.

Prostorna dispozicija i kvaliteta prostora u širem smislu je uvjetovala njegovu demografsku stagnaciju, a nakon Domovinskog rata i značajno nazadovanje uslijed migracijskih tokova započetih ratnim djelovanjem, potom uvjetovanih socijalno-gospodarskim problemima, a također i trendom deruralizacije sličnih prostora u županiji.

Značaj ovog prostora u kontekstu županije (i šire) je njegov pogranični položaj, te mogućnosti koje pružaju njegove ruralne i brdsko-gorske karakteristike. To znači da se moraju poboljšati demografske prilike na ovom području, pri čemu će odlučujuću ulogu imati razvoj poljoprivrednih i stočarskih djelatnosti. Jedan od oblika korištenja poljoprivrednih i stočarskih resursa ovog područja može biti proizvodnja zdrave hrane za hrvatsko i europsko tržište.

Gospodarska proizvodnja također mora pratiti razvoj poljoprivrede i stočarstva u smislu prerade proizvedenih sirovina, a također i drugih prirodnih resursa. Svojom djelatnošću iz gore navedenih razloga ne smije zagađivati okoliš.

Demografskim oživljavanjem ovo područje će privući određeni broj žitelja iz drugih područja županije, dijelom će se ublažiti demografski problemi obalnog područja i gradova, a ravnomjernije rasporediti demografski potencijal na prostoru cijele županije.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Na prostoru općine Kijevo se nalazi samo naselje Kijevo. Nastalo je uz plodni dio prostora općine, te sa velikim zaleđem pogodim za stočarstvo. To su ujedno osnovne djelatnosti na kojima počiva gospodarska osnova općine. Uz spomenute površine u općini nalazimo i šumske površine, a također neplodne i neobrađene površine.

Građevinska područja naselja su planirana u zoni postojećeg naselja na način da se integrira rahla izgrađena struktura u čvršću urbanu cjelinu, sve na površinama

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

koje će omogućiti dosadašnji način korištenja prostora, a ujedno i realizaciju svih potrebnih sadržaja koje mora imati središte općinskog ranga.

Osim postojećih prirodnih resursa planom se planira i značajnije korištenje prostora u smislu gospodarskog razvoja općine, a sukladno mogućnostima prostora. Tako je planirana veća gospodarska zona neposredno uz naselje, te na neobrađenom i devastiranom prostoru općine, a također još jedna manja. Ove gospodarske zone su zamišljene kao nadopuna osnovnim djelatnostima, dakle poljoprivredi i stočarstvu, a također i za moguće korištenje drugih prirodnih resursa.

Prometnu okosnicu općine čini državna cesta D1 (glavni pravac Zagreb-Split), te županijska cesta Ž6083 (Kijevo-Civljane), odnosno lokalna cesta L65016 (Kijevo-Uništa).

Državnu cestu u dijelu koji prolazi kroz naselje Kijevo planirano je dislocirati periferno od naselja iz razloga sigurnosti i veće kvalitete prometovanja istom.

3.2.1. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

Red. broj	Naziv županije/općine/grada OPĆINA KIJEVO	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinska područja ukupno/ - izgrađeni dio GP - neizgrađeni dio GP	GP	427 360 67	5,55 - -	2,96 - -
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja - gospodarska (industrija, zanatstvo) - eksploatacijska polja	I E3	279 237 42	3,64	-
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno - vrijedno obradivo tlo - ostalo obradivo tlo	P	566 65 501	7,38	0,45*
1.4.	Šumske površine ukupno - šuma isključivo osnovne namjene - ostalo šumsko tlo	Š	5799 1865 3934	75,64	4,60*
1.5.	Ostale površine ukupno		597	7,79	0,47*
	OPĆINA UKUPNO		7667	100	6,08*

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Generalni cilj za sve prostorne cjeline je svrhovito korištenje prostora, a sukladno mogućnostima i potrebom zaštite pojedinih prirodnih vrijednosti.

Prilikom definiranja pojedinih prostornih zona diferencirale su slijedeće zone moguće izgradnje:

- građevinska područja naselja
- gospodarska namjena – proizvodna (proizvodno poslovna zona)

Planom predložena namjena i način korištenja prostora daju prikaz utvrđene koncepcije prostornog uređenja, odnosno jasnu sliku temeljnih prostornih djelatnosti.

Slijedom toga na predloženoj namjeni površina dominiraju poljoprivredne površine, pašnjaci, proizvodno poslovne zone i područja postojeće izgradnje integrirana u kompaktnu urbanu cjelinu.

Uvidom iznesenih podataka (u gornjoj tabeli) očividno je došlo do korekcije namjene pojedinih zona kao i formiranja novih, sukladno utvrđenoj koncepciji, novim spoznajama o potrebi zaštite prostora kao i potrebama razvoja temeljnih privrednih grana.

Građevinska područja pojedinih naselja doživjela su određene korekcije sukladno potrebama u smislu proširenja. Možemo ustvrditi da prethodno utvrđena građevinska područja (PPO Knin) za ova područja ni u trenutku donošenja plana nisu zadovoljavala potrebama.

Stoga je već u "Osnovama korištenja i zaštite okoliša" izrađenim od strane Urbanističkog instituta Hrvatske 1993 god. utvrđeno da su građevinska područja premala te ih treba revidirati i u kontekstu izmjene statusa naselja, odnosno prelaska u općinska središta.

Prijedlogom organizacije površina građevinskih područja naselja osigurano je dovoljno površina za dalji razvoj i širenje naselja. Ove zone definiraju prostor unutar kojeg je dozvoljena izgradnja i uređenje prostora na način da se uz stanovanje kao osnovnu namjenu mogu odvijati i druge djelatnosti sukladne osnovnoj, imajući pri tome u vidu nesmanjenu kvalitetu stanovanja.

Shodno tome unutar ovih područja moguće je uz stanovanje organizirati ugostiteljstvo, trgovinu, uslužne djelatnosti, kulturne sadržaje, javne sadržaje, sportske aktivnosti te poljodjelstvo unutar okućnica stambenih parcela.

Predložena veličina građevinskih područja osigurava skladan prostorni razvitak, respektirajući očuvanje ambijentalnih i prirodnih vrijednosti te zaštite voda i izvorišta i poljoprivrednog zemljišta.

Razmještaj i veličina građevinskih područja određen je temeljem slijedećih kriterija:

- postojeća izgrađenosti i odnos prema poljoprivrednim površinama
- očekivano demografsko kretanje
- mogućnosti komunalnog opremanja
- prirodni i stvoreni faktori ograničenja u prostoru

Kriterije i uvjete koje je potrebno poštivati striktno su definirani kroz uvjete za gradnju i uređenje prostora u građevinskim područjima naselja unutar provedbenih odredaba koje su sastavni dio ovog plana.

Granice građevinskog područja određuju se u granicama katastarskih čestica, iznimno gdje to nije moguće (velike katastarske parcele ili velike izdužene parcele) definiraju se tako da je povučena crta razgraničenja ujedno element po kojoj treba izraditi novi parcelacijski elaborat.

Područje namijenjena razvoju i širenju naselja predstavljaju prostorne površine u kojima se već nalazi stambena gradnja kao i objekti i sadržaji koji prate stanovanje. Stoga korekcije ovih zona gledano kroz ukupnu veličinu iskazanih površina ostale su u granicama predviđenog razvoja ukupnih vrijednosti općine.

Veće promjene u smislu širenja građevinskih područja naselja iskazane su u općini Kijevo gdje je već u "Osnovama korištenja i zaštite prostora" izrađenim od strane Urbanističkog instituta Hrvatske 1993. utvrđeno da područje naselja Kijevo nije u trenutku kad je donošen PPO Knin zadovoljavalo potrebama.

Povećanje građevinskog područja naselja je granicama manjih korekcija, imajući u vidu pored ostalog i preoblikovanje funkcija naselja Kijevo u novo područno i veće lokalno (manje razvojno) središte, također i općinsko središte.

Proizvodno poslovne zone unutar granica ovoga plana zamišljene su kao servisno, proizvodno, poslovne unutar kojih će se naći manji pogoni čiste industrije i uslužnih djelatnosti. Uvjeti uređenja i izgradnje unutar ovih zona trebaju odgovarati strogim uvjetima zaštite prostora tako da korištenje ovih zona ne utječe negativno na okoliš.

Potrebe gospodarskog razvitka novoformirane općine Kijevo uvjetuje da se prije organizaciji uređenog prostora koji može prihvatiti nove gospodarske sadržaje i osigurati prostor za razvitak radnih funkcija. Samim tim, ocjenjuje se da bi radne zone mogle imati veliki utjecaj na poticanje gospodarskog razvitka ovoga kraja.

Poljoprivredne površine utvrđene su na temelju pedoloških i proizvodno ekoloških karakteristika zemljišta. Razvoj poljoprivredne proizvodnje treba očekivati kod većine gospodarstava. Imajući u vidu da su područja bila pod izraženim utjecajem ratnih razaranja nužan je povratak stanovništva kako bi prirodni resursi bili iskorišteni.

U bližoj budućnosti ne bi trebalo očekivati bitnije promjene u strukturi vlasništva zemljišta, prvo jer je posjed relativno mali i drugo, jer domaćinstva imaju uspostavljenu strukturu proizvodnje, koja nije namijenjena prvenstveno tržištu. Zaseoci locirani oko polja trebali bi se tretirati kao jezgre organizacije poljoprivredne aktivnosti. Na taj način njihov status bi bio reguliran kao građenje van građevinskih područja naselja u svrhu poljoprivredne proizvodnje.

Ipak, razvojem poljoprivrednih djelatnosti i otvaranjem širem prostoru proizvođači bi se mogli više približiti tržištu, pogotovo u smislu proizvodnje zdrave hrane. Iako kapaciteti nisu preveliki, doprinijeli bi napredovanju prostora u cjelini.

Stočarska proizvodnja uz poljoprivrednu bit će značajna grana za razvoj ovoga kraja, imajući u vidu da je prije drugog svjetskog rata na ovom području uzgajano oko 40 000 ovaca. Uz novi pristup stočarskoj proizvodnji te korištenjem najnovijih dostignuća, moguće je u današnje vrijeme uzgajati 20 000 – 30 000 ovaca i koza.

Šumske površine imaju prvenstveno namjenu očuvanja temeljne prirodne ravnoteže, zaštite prostora i prirodnih potencijala te da podignu estetsku vrijednost krajolika u prilog razvitka turizma i rekreacije. Površine pod šikarama stočari su koristili za pašu i brst u ekstenzivnom stočarstvu, te će one i nadalje zadržati tu funkciju. One se nalaze na svim područjima općina.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Temeljni kriteriji za određivanje građevinskih područja su:

- racionalno i svrhovito korištenje prostora u skladu sa njegovom postojećom strukturom i predispozicijama
- očuvanje i unapređenje postojećih vrijednosti okoliša

Faktori koji određuju formiranje građevinskih područja su:

- trendovi demografskih kretanja
- trendovi gospodarskog razvitka
- uvjeti neophodne komunalne opremljenosti

Faktori ograničenja kod određivanja građevinskih područja su:

- zemljišta koja se koriste kao poljoprivredna
- šumska zemljišta
- koridori za infrastrukturu
- zemljišta sa nepovoljnim prirodnim karakteristikama

Kriteriji za određivanje građevinskih područja izvan naselja

Sukladno postavkama Plana građevinska područja izvan naselja su proizvodne zone. Pod pojmom proizvodnih zona izvan građevinskog područja naselja ovim planom definirane su gospodarske (industrijske) zone.

Gospodarske zone (gospodarska namjena)

Izvan građevinskih područja, a u planiranim gospodarskim zonama mogu se formirati manje radne zone uz pretpostavku čiste tehnologije.

Kriteriji za gradnju na poljoprivrednom zemljištu

Na poljoprivrednim površinama poljoprivredni proizvođači mogu graditi pojedinačne objekte i to:

- građevine za pohranu poljoprivrednih strojeva i alata, te poljoprivrednih proizvoda, kao i građevine za čuvanje voćnjaka i vinograda
- građevine za sklanjanje stoke i preradi
- građevine za uzgoj stoke i peradi
- staklenici i plastenici

- građevine za preradu primarne poljoprivredne proizvodnje
- građevine za veleprodaju poljoprivrednih proizvoda

Kriteriji za gradnju na šumskom zemljištu

Šumarstvo na ovom području nema veliko komercijalno značenje, ali zato ima veliku ekološku vrijednost.

Gradnja infrastrukturnih i gospodarskih objekata na području šuma, odnosno šumskog zemljišta mora se usmjeravati na manje vrijedne zone kao što su neobrasla zemljišta i kamenjari, djelomično obrasla šumska zemljišta i šikare i lošije šume.

GRADITELJSKA POVIJESNO-KULTURNA BAŠTINA

Na prostoru općine Kijevo nalazimo spomenike kulturne baštine: sakralnu građevinu Sv. Mihovila, povijesne graditeljske cjeline koje su Prostornim planom Šibensko-Kninske županije predložene za zaštitu- zaseoci Tojčići, Barići, Cicvarići, Matoši i Glavaš, i arheološki antički lokaliteti arheološki antički lokalitet: gradina Sv. Mihovila, Bajanovi vrtlovi, Bajanova podvornica, Fratarska oranica, Krstače, Bačićev vinograd, Glavaš, Kolovrat, Pećine na Kozjaku, Pekasova draga, Podglavaš (Njivetine), Ukarepa i Pržinolom. O njima treba kontinuirano skrbiti sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, vodeći računa da se radi o vrijednoj spomeničkoj baštini i kulturnom blagu.

Treba istaknuti da su upravo spomenici kulture jedini u potpunosti neobnovljiv resurs, te da jednom uništeni ne mogu biti obnovljeni.

Nažalost obnovom ratom oštećenih spomenutih građevinskih cjelina nije se dovoljno vodilo računa o njihovoj spomeničkoj vrijednosti, pa je ona umanjena neprimjermom upotrebom materijala i načinom njihove ugradnje.

Povijesno-kulturni značaj pojedinih građevina njihov je integralni dio, no estetski utisak, a samim tim i valorizacija spomenika, uvelike ovisi o okruženju zbog toga prilikom lociranja novih građevina i zona, odnosno rekonstrukcije starih, treba voditi računa da se sačuvaju postojeće ambijentalne cjeline. Budući da je opća intencija ovog prostornog plana očuvanje ambijentalnih vrijednosti, te u smislu daljnje valorizacije spomenika, nužno je provesti konzervatorske zahvate u smislu njihova očuvanja, odnosno sanacije neprimjerno rekonstruiranih građevina.

OKOLIŠ

Funkcionalna podjela, uz respektiranje zahtjeva zaštite okoliša, posebno voda i izvorišta predstavlja temelj za buduće korištenje i uređenje prostora općina Kijevo. Osnovni elementi okoliša zrak, voda, šume, polja, atraktivni pejzaži i slobodni prostori zajedničko su dobro svih stanovnika. Stoga će se buduće korištenje i uređenje prostora zasnivati na valorizaciji osnovnih prirodnih potencijala prostora i to na način:

- da se postojeća naselja (zaseoci) koriste u cilju unapređenja i poticanja razvoja poljoprivrede i stočarstva na način da se na poljoprivrednim površinama mogu graditi stambeni objekti u funkciji poljoprivredne

proizvodnje, te gospodarski objekti na propisanim udaljenostima uz ispunjavanje strogih kriterija zaštite okoliša

- poljoprivredne površine predstavljaju zone bez mogućnosti promjene namjene na kojima je potrebna preparcelacija te izvođenje melioracijskih radova
- područja pogodna za stočarstvo već su tradicijski određena i obuhvaćaju planinske udoline Dinare

Ratna razaranja i štete prouzročene njima, budući da su znatna na ovim područjima, predstavljaju prioritetne ciljeve obnove razorenog prostora i uspostavljanja života u njemu. Istovremeno obnova ne mora značiti u svim slučajevima vraćanje na predratne situacije i stanja na terenu. Naprotiv, tragične posljedice treba iskoristiti na način da se prilikom obnove vodi računa o ispravnima greškama iz prethodnog perioda kako sa stajališta namjene prostora i planiranih veličina. Ratna zbivanja su i na poljoprivrednim površinama prouzročila određene negativne posljedice. Naime, samim tim što stanovništvo nije bilo u mogućnosti obrađivati i održavati poljoprivredne površine došlo je do propadanja i zapuštanja obrađivih površina i njihovih kultura.

Uvjetima vrednovanja prostora koji su sastavni dio ovoga plana definirani su kriteriji zaštite i načini korištenja osnovnih elemenata okoliša kao što su:

- tlo i poljodjelske površine te način korištenja
- podzemne vode i izvorišta te način korištenja
- otpadne vode i način njihovog rješavanja
- dozvoljene djelatnosti u proizvodno poslovnim zonama u odnosu na njihov utjecaj na tlo, vodu i zrak

Navedeni uvjeti uređenja prostora i planom definirani kriteriji zaštite imaju temeljni cilj da kroz primjenu odredaba omoguće daljnji planski razvoj prostora prema utvrđenoj namjeni na način osiguranja optimalnog stupnja čistoće zraka, vode, tla i prirodnog okruženja.

Poštivanjem navedenih uvjeta sukladno planskim smjernicama osigurat će se zaštita prirodnih vrijednosti i unapređenje stanja okoliša.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAV

CESTOVNI PROMET

Na temelju čl. 5. stavka 2. Zakona o javnim cestama i Odluke o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta, donesena je odluka o razvrstavanju cesta na:

1. državne
2. županijske
3. lokalne

Na području općina Kijevo i Civljane prema ovoj podjeli glavna cesta je dosadašnja magistralna cesta M-6, sada državna cesta D1 (granični prijelaz

Macelj (granica sa Republikom Slovenijom) - Zagreb - Karlovac - Gračac - Knin - Brnađe - Split) duljine 439,1 km. Budući da glavna prometna cestovna veza sjeverozapad - jugoistok prolazi kroz središte Kijeva ovim planom je predviđena izgradnja zaobilaznice za koju je rezerviran koridor u širini 100 m, sjeveroistočno od današnje trase. Naime poseban problem predstavlja upravo ta dionica glavne ceste koja prolazi samim središtem naselja, te čiji nepovoljan položaj i elementi dovode u pitanje sigurnost odvijanja prometa i lokalnog pučanstva.

Treba naglasiti da će okosnicu buduće prometne mreže činiti upravo ova brza cesta koja spaja obalu sa središtem Republike. Međutim, ona će se realizirati po etapama i na jedan duži period uz prioritarno rješavanje obilaznica općinskih središta.

Ostali već izgrađeni cestovni pravci uz određene rekonstrukcije prekategorizirani su u:

- županijska cesta (Ž6083)... Kijevo (D1) - Milaši - Cetina u dužini od 7,6 km
- lokalna cesta (L65016)... Uništa (granica sa Republikom Bosnom i Hercegovinom) - Kijevo (D1) u dužini 11,6 km

Prostornim planom su utvrđene varijante i zaštitni koridori primarne prometne mreže, unutar kojih nije dozvoljena nikakva gradnja dok se ne utvrdi lokacijska dozvola za iste.

Za niže kategorije cestovne mreže predviđeno je da se mreža prometnica utvrdi na temelju planske dokumentacije detaljnijeg stupa razrade (plan uređenja naselja).

Današnje stanje cestovne mreže u cjelini ne zadovoljava, stoga se sugerira korekcija nepovoljnih građevinskih elemenata trasa, prvenstveno na mjestima gdje su prometne nezgode najčešće (proširenja profila ceste, povećanje horizontalnih i vertikalnih radijusa, modernizacija (asfaltiranje) preostalih važnijih cesta sa tucaničkim kolnikom).

Za potrebe poljoprivredne proizvodnje i osiguranja potpunijeg korištenja poljoprivrednih resursa krčenje i rekonstrukcija gospodarskih putova.

Za sigurniji pješački promet uz glavnu cestu D1 moraju se izgraditi odgovarajući nogostupi kroz naseljene dijelove.

Također je potrebno uvesti, a postojeće poboljšati lokalne autobusne veze te povećati broj veza i učestalost polazaka prema naseljima gradskog karaktera.

To će zahtijevati izgradnju autobusnih stajališta koja moraju na dijelu glavne ceste biti izvan kolnika. Također radi osiguranja prometa i sigurnosti ljudi unutar naselja utvrđuju se širine zaštitnih pojaseva uz postojeće prometnice od vanjskog ruba zemljišnog pojasa.

TELEKOMUNIKACIJSKI PROMET

Povratkom i svesrdnim zalaganjem koje je u tijeku mjeseca ožujka 1997. g. urodilo plodom je i postavljenje nove digitalne telefonske centrale "Ericson". To je centrala kapaciteta od 514 brojeva sa mogućnošću dogradnje od 2000 brojeva.

Telefonski kablovi za lokalnu mrežu postavljeni su još 1989.g. u sklopu izgradnje mreže lokalnog vodovoda.

Ovim radovima dat je dobar temelj i mogućnost daljnjeg proširivanja telefonske mreže koja će se razvijati shodno potrebama – povratku i gospodarskom razvoju.

Ovdje trebamo posebno naglasiti nedavni prolaz optičkog kabela kroz općinu Kijevo, duž nove dionice D-1. Izgradnjom tog kabela izgradila se znatno kvalitetnija telekomunikacijska mreža na području ovih općina.

Posebnu pažnju pri proširivanju trebalo bi posvetiti industrijskoj zoni koja bi trebala biti i glavni pokretač svekolikog razvoja ovog područja.

Sadašnji poštanski i telekomunikacijski sustav ponovno pokriva HPT centar Šibenik – jedno vrijeme HPT centar Zadar.

Ovim bi promatrano područje konačno dobilo adekvatnu telekomunikacijsku vezu kako međusobnu tako i sa ostalim dijelovima Hrvatske i Svijeta.

3.5.2. ENERGETSKI SUSTAV

ELEKTROOPSKRBA

Samu procjenu potrošnje bazirali smo na statističkim podacima o broju domaćinstava i ljudi prema popisu iz 1991. g kao najpovoljniji pokazatelj. (Tablica 1.)

		Broj stanovnika	Broj Stanova i domaćinstava
1.	KIJEVO	1261	371
	UKUPNO:	1261	371

Tabela 1.

Ostala potrošnja odnosi se na školu i poglavarstvo, HPT, dućani, javna rasvjeta i sl.

Za općinu Kijevo tj. za 371 domaćinstvo:

Računajući vršno opterećenje domaćinstava sa normativom **SA3** (kuhanje+aparati) tj. 4650 kWh/g tj. računajući po slijedećoj formuli:

$$P_n = 0,53 * n + 2,38 * \sqrt{n} : n\text{-broj domaćinstava,}$$

dolazimo da očekivano vršno opterećenje za domaćinstava iznosi oko 243 kW.

Ostala potrošnja na 0,4 kV kreće se do 10% domaćinstva tj. 24 kW.

Vršno opterećenje industrijskih zona ako računamo po formulama uvažavajući standardne vrijednosti koeficijenta istovremenosti i izgrađenosti industrijskih zona dolazimo do ekstremno velikih iznosa koji se u praksi neće ni ostvariti. Prema sadržajima koji će se na tim područjima odvijati (vezani za proizvodnju mliječnih proizvoda, kamenolom, mali prerađivački pogoni, sportski tereni, apartmani, skladišta, vodo zahvati i sl.) procjenjujemo da će zbirno vršno opterećenje opterećenje za općinu Kijevo biti do 3 MW.

Ukupno vršno opterećenje općine Kijevo kretalo bi se stoga oko 4 MW uvažavajući gubitke i granični $\cos\varphi \geq 0,95$.

Glede sadašnjeg stanja u kojem je dio područja nenaseljen i općeg trenda iseljavanja ljudi prelaskom u veće gradove s ciljem zaposlenja dolazimo do spoznaje da će se u narednom periodu na ovom području smanjivati broj ljudi.

Ulaganjem u ovaj prostor i aktiviranjem industrijske zone (koji bi se ovim planom mogao i aktualizirati) moglo bi dovesti do stagnacije iseljavanja i čak uvjetovati i njegovo povećanje u daljnjem periodu.

Uvažavanje općeg trenda budućeg razvitka – rasta potrošnje električne energije koji na razini HEP-a iznosi 4% ili udvostručenje svakih 17,5 godina. Taj broj u našem slučaju odnosit će se na prosječan rast elektroenergetskog standarda domaćinstva a ne na stvarni porast domaćinstava.

Veliki problem adekvatne elektrifikacije ovog područja je njena razvedenost i to kako građevne tako i industrijske.

Iz toga proizlazi:

VN dio

- VN dio potrebno je potpuno rekonstruirati i to etapno:

- A) Rekonstrukcija VN dalekovoda izvoda iz TS 35/10 kV "KNIN" i TS 35/10 kV "VRLIKA" sa potpunim prelaskom na 20 kV naponski nivo. Time bi se poboljšali energetske parametri i omogućio veći prijenos energije u promatrano područje.
- B) Izgradnja prstenaste mreže sa rasklopištima kojim bi se osiguralo sigurno-pouzdan napajanje VN naponom s bilo koje strane.

Distributivne trafostanice

- Sadašnja instalirana snaga trafostanica zadovoljava potrebe, a trebalo bi računati s novim prirastom a posebice u novim građevnim, industrijskim i turističkim zonama.
- Uslijed raštrkanih zaselaka i neadekvatno postavljenih trafostanica koji su uzrok dugih NN izvoda, moralo bi doći do interpoliranja novih trafostanica

čime bi se kvaliteta el. energije i pouzdanost znatno povećali. Trebalo bi paziti da međusobni razmak ne prelazi 1000 m ovisno o gustoći naselja.

- Interpoliranje i instaliranje novih trafostanica trebao bi obvezatno pratiti porast stanovništva uz praćenje zaseoka u koje se uslijed prirasta ili povratka stanovništvo vraća. Isto vrijedi i za industrijsku i turističku zonu a sve s ciljem ne predimenzioniranja i bespotrebnog onečišćenja okoliša.
- Pri odabiru trafostanica trebalo bi se voditi i posebna briga za zaštitu okoliša kako njegovog fizičkog zagađenja tako i o estetskom (smještaj, izgled i sl.)

NN mreža

- Svu novu NN mrežu i postojeću koja još nije rekonstruirana potrebno je izvesti nadzemno svugdje tamo gdje bi prelaskom na podzemnu to bilo krajnje nerentabilno. Podzemnu NN mrežu bi bilo preporučljivo izgraditi svugdje gdje će se izvoditi planska nova izgradnja. U slučaju izvedbe nadzemne NN mreže obvezatno je izvesti sa Elakaleks-om.
- Nadzemnu NN mrežu ovijesiti na drvena uporišta temeljena na betonskom nogaru ili duž betonskih uporišta.

3.5.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

VODOOPSKRBA

Glavno izvorište koje se već sada koristi za vodoopskrbu je Vukovića vrelo, koje je jedno od izvorišta rijeke Cetina u Cetinsko-Paškom polju u općini Civljane.

Ovo izvorište namijenjeno je za rješenje vodoopskrbe na širem pripadajućem području Šibensko-kninske županije, tj. svih naselja na području općina Kijevo, općine Civljane, većine naselja na području općine Vrlika i dijela naselja na području grada Knina.

Za potrebe vodovoda Kosore-Vrlika predviđeno je s izvorišta Vukovića vrelo korištenje količine vode od $Q=23,91$ l/s za postojeći stupanj razvoja odnosno povećanje na $Q=37,37$ l/s za konačni period razvoja. Kod naselja Laktac na desnoj obali akumulacije Peruča predviđeno je spajanje ovog vodoopskrbnog sustava sa sustavom Šilovka preko prekidne komora "Laktac" na koti od 460,0 m.n.m..

U prvoj etapi izgradnje za vodoopskrbu općine Kijevo koristit će se postojeća kaptaža na izvorištu "Vukovića vrelo" u ukupnom kapacitetu od $Q=28,0$ l/s.

Osnovne građevine izgrađenog vodovodnog sustava na području općine Kijevo su:

- tlačni cjevovod od ogranka od Vukovića vrela do vodospreme "Bajane" ϕ 200 mm, ukupne dužine $L=2990,0$ m,
- vodosprema "Bajane" zapremine $V=1000$ m³,

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KIJEVO

- gravitacijski cjevovod od vodospreme "Bajane" do naselja Slavići ukupne dužine $L=5636,0$ m.

Tlačnim cjevovodom se preko crpne postaje "Vukovića vrelo" voda podiže u vodospremu "Bajane" u količini od $Q=27,68$ l/s.

Vodosprema "Bajane" ukupne zapremine $V=1000$ m³ izgrađena je na brdu Bajane pokraj sadašnjeg groblja. Kota vode u vodospremi je na 540,5 m.n.m.

Iz ove vodospreme voda se gravitacijski transportira do potrošača. Zbog funkcionalnosti glavnog opskrbnog gravitacijskog vodoprovodnika i razvoja mjesnih vodovodnih mreža duž trase istog izgrađen je dovoljan broj vodovodnih okana. Nastavak tlačnog cjevovoda i glavni opskrbeni vodoprovodnik izgrađeni su od lijevanoželjeznih "Ductile" cijevi ϕ 250 mm, ϕ 200 mm, ϕ 120 mm i ϕ 80 mm.

Zbog neadekvatnog ugrađenog vodovodnog materijala (azbestcementne cijevi) i zbog oštećenja nastalih uslijed ratnih razaranja potrebno je rekonstruirati već dijelom izgrađenu mjesnu vodovodnu mrežu u naselju Kijevo koja nikad nije bila u uporabi, i to cijevima od kvalitetnog vodovodnog materijala. Time će se stvoriti mogućnosti za njeno racionalno korištenje, buduću dogradnju i sigurnu isporuku zahtijevanih količina vode svim zonama i u svim uvjetima pogona.

Trase cjevovoda mjesne vodovodne mreže moraju se položiti uz postojeće putove, a na mjestima gdje presijecaju postojeće prometnice, odvodne kanale ili bujice mora se izvršiti odgovarajuća zaštita.

Za određivanje potreba na vodi u ovoj prostornoj dokumentaciji prihvaća se srednja dnevna potrošnja vode po članu domaćinstva od 250 l/dan, te maksimalna dnevna od 700 l/dan. U ovu specifičnu potrošnju uključene su potrebe za napajanje stoke, za zalijevanje okućnice i gubici vode na distribucionom sustavu.

Potrebe na vodi za općinu Kijevo iznose:

	STANOVNICI	SRED. DNEV. m ³ /dan	MAX. DNEV. m ³ /dan	l/s	GODIŠ. 10 ³ m ³
KIJEVO	1261	315	882	10,2	115

Za slučaj uključanja i dijela područja grada Knina tj. naselja Polača, u područje koje će se opskrbljivati vodom s izvorišta Vukovića vrelo, a kako je to inače predviđeno postojećom projektnom dokumentacijom, morat će se izgraditi sljedeće vodne građevine: vodosprema "Kijevo", crpna postaja "Kijevo", tlačni cjevovod do vodospreme "Čimburi", vodosprema "Čimburi", gravitacijski vodoprovodnik do naselja Crnogorci, prekidna komora I, te prekidna komora II.

U drugoj etapi izgradnje vodoopskrbnog sustava, kako na području općine Kijevo tako i na znatno širem području, a radi dobivanja većih količina vode, morat će se izvesti i novi zahvati vode, za što treba provesti odgovarajuće istražne radove i izraditi adekvatnu projektnu dokumentaciju. Najvjerojatniji zahvat bit će na

Milaševu jezeru, koje se već sada koristi za vodoopskrbu pojedinih dijelova naselja Cetina.

Predložena koncepcija razvoja vodoopskrbnog sustava sadrži u sebi najšire mogućnosti razvoja i upravljanja sustavom, jer će se moći prihvatiti vode svih izvorišta i transportirati dovoljne količine vode u svim smjerovima potrošnje, čime se višestruko povećava pogonska i strategijska sigurnost vodoopskrbe na cjelokupnom promatranom prostoru.

Realizacija plana potrošnje ovisit će o mogućnostima ulaganja u izgradnju vodnih građevina i potrošnji koja se očekuje u budućnosti.

Za osiguranje dovoljnih količina kvalitetne izvorske vode za vodoopskrbu mora se paralelno s razvojem vodoopskrbnog sustava provesti efikasna i trajna zaštita svih izvorišta od bilo kojeg oblika zagađenja. Stoga se na području općine Kijevo i širem pripadajućem vodoopskrbnom području moraju:

- odrediti sanitarne zone zaštite svih izvorišta te propisati i provesti režim rada i življenja u njima kako bi isti ostali sanitarno ispravni i neugroženi,
- vršiti kontinuirana mjerenja izdašnosti svih izvorišta,
- vršiti redovna bakteriološka analiza vode na svim izvorištima potencijalno iskoristivim za vodoopskrbu,
- vršiti daljnja istraživanja u svezi opravdanosti budućih vodozahvata na pojedinim lokalitetima,
- u poljoprivredne svrhe koristiti isključivo vodu slabije kvalitete direktno iz rijeke Cetine.

ODVODNJA

Prema postojećoj Uredbi o klasifikaciji voda i Uredbi o kategorizaciji voda (NN 15/81) rijeka Cetina, koja pripada dalmatinskom slivu, obzirom na svoju namjenu i stupanj (ne)čistoće, odnosno kvalitetu vode, ima utvrđenu i propisanu I. kategoriju vodotoka.

I u "Prijedlogu zahtjeva iz oblasti zaštite voda za Republike Hrvatske", koji je izrađen prema "Smjernicama Savjeta Europske Unije", predloženi su kriteriji za određivanje osobina pojedinih dijelova vodnog sustava, a obzirom na osjetljivost prijarnika na moguće neželjene promjene uslijed ispuštanja otpadnih voda.

Predložen je potreban stupanj čišćenja otpadnih voda prije ispuštanja u prijarnik, odnosno određene su granične vrijednosti pokazatelja otpadne tvari, ovisno o veličini izgrađenog područja, gospodarskoj razvijenosti i vrsti proizvodne djelatnosti smještene na nekom području.

Kako razumno gospodarenje vodama kao prirodnim bogatstvom pretpostavlja naročito očuvanje vodotoka I. kategorije i izvorišta, osnovna mjera u svezi sa smanjenjem i sprečavanjem zagađenja je adekvatno pročišćavanje otpadnih voda prije njihovog konačnog ispuštanja iz sustava odvodnje, odnosno njihovog adekvatnog optimalnog korištenja.

Ukoliko se nastavi sa sadašnjim načinom upravljanja otpadnim vodama nepoželjne promjene koje će nastati u okolišu, kako na području općine Kijevo tako i na širem okolnom području ovog dijela Šibensko-kninske županije, značajno će utjecati na pogoršanje kvalitete površinskih i podzemnih voda, povećanje opasnosti za ljudsko zdravlje, smanjenje vrijednosti građevnog zemljišta, te zaostajanje u planiranom turističkom razvoju ovog područja.

Porastom broja pučanstva i razvojem gospodarstva još više će se povećati složenost problema odvodnje i opasnost od štetnih posljedica za sve vitalne elemente prirodne okoline, naročito vodne resurse i biološke zajednice u njima. Da bi se saniralo postojeće neadekvatno stanje i ostvarila potrebna zaštita svih voda na području općine Kijevo moraju se sve otpadne vode prethodno pročistiti do stupnja koji neće ugroziti njihovu kvalitetu i namjenu. Moraju se donijeti odgovarajući propisi i osigurati potrebna materijalna sredstva, na državnoj i lokalnoj razini, kako bi se ubrzale aktivnosti u svezi s realizacijom adekvatnog sustava odvodnje s funkcionalnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

Obzirom da je u pitanju područje na kojem se nalazi izvorište rijeke Cetina koja spada u vodotoke I. vrste i koja ima vrlo važnu ulogu u opskrbi vodom, kako Šibensko-kninske županije, tako i Splitske županije, mora se rješavanju odvodnje otpadnih voda cjelokupnog prostora općina Kijevo i Civljane dati naročita pažnja, kako bi se spriječilo daljnje zagađivanje izvorišta, odnosno podzemnih voda koje se koriste ili će se koristiti za vodoopskrbu.

Nužno je što prije prići rješavanju problema sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije svih otpadnih voda ovog prostora, jer samo osmišljenim i sustavnim pristupom planiranja i izgradnjom zajedničkog sustava odvodnje može se provesti kvalitetna zaštita vodnog sustava ovog cjelokupnog područja od zagađivanja.

Odvodnja otpadnih voda na području općine Kijevo mora se početi rješavati paralelno s izgradnjom naselja. Glavni preduvjet zato je izrada kvalitetnog konceptijskog rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, kako bi se u trenutku kad se za to stvore uvjeti moglo prići realizaciji istih. Prethodno se moraju provesti opsežni hidrogeološki istražni radovi kojima će se utvrditi pogodnosti pojedinih lokacija za prijam adekvatno pročišćenih otpadnih voda. Moraju se sagledati sve mogućnosti pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda uz obvezatnu razradu etapne izgradnje optimalnog sustava odvodnje.

U cilju maksimalne zaštite svih voda, a uzimajući u obzir planiranu izgradnju i gospodarski razvoj na području općine Kijevo u ovom prostornom planu predlaže se rješavanje odvodnje otpadnih voda izgradnjom razdjelnog sustava odvodnje.

Da bi utjecaj na vodoprijamnik bio što manji predlaže se jedan zajednički uređaj za pročišćavanje otpadnih voda za općinu Kijevo i za općinu Civljane, koji bi se nalazio u sredini područja čije otpadne vode pročišćava, a istovremeno bi bio dovoljno udaljen od okolnih naselja.

Rješenje kojim se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštaju u teren sustavom dreniranja ili preko upojnih bunara pruža visok stupanj pročišćavanja otpadnih voda i otklanja negativne utjecaje po čovjekov okoliš i zdravlje ljudi. Prije odabira

konačne lokacije ispusta u teren moraju se obvezatno provesti hidrogeološka istraživanja određene mikrolokacije kako bi se utvrdila svojstva i mogućnosti iste za adekvatan ispust.

Planirano opterećenje zajedničkog uređaja za područje općine Kijevo i općine Civljane za konačno stanje je oko 5000 ES. Kako ovo područje uglavnom pripada slivnom području rijeke Cetine koja je prema postojećim zakonskim propisima ima utvrđene i propisane karakteristike kao vodotok I. kategorije i stoga spada u osjetljivo područje, predlaže se primjena trećeg stupnja obrade otpadnih voda kako bi se iz istih u najvećoj mjeri uklonile sve opasne i štetne tvari.

Zbog činjenice da se danas, uslijed razvoja tehnologije, pročišćavanje otpadnih voda obavlja tako da se dobiva vrijedna sirovina koja se može koristiti za navodnjavanje poljoprivrednih površina mora se razmotriti i mogućnost ovakvog načina korištenja prethodno adekvatno pročišćenih otpadnih voda.

Poželjno je da eventualno odabran gotov tipski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda bude što jednostavniji za izvedbu i održavanje, sa što povoljnijim tehničkim, ekološkim i ekonomskim pokazateljima.

Obzirom na mali broj stanovnika i planirani razvoj naselja za sada je, zbog ekonomskih razloga, mala vjerojatnost izgradnje adekvatnog sustava odvodnje i zajedničkog uređaja za pročišćavanje za područje općine Kijevo.

Stoga se do konačne izgradnje prethodno prihvaćenog zajedničkog sustava odvodnje za šire područje ovog dijela Šibensko-kninske županije moraju sve urbane otpadne vode sakupljati u kvalitetno izgrađenim tipskim kućnim uređajima za pročišćavanje. Najjednostavnije tipsko rješenje je primjena septičkih jama-taložnica s bazenom podijeljenim u tri komore prije ispusta u tlo. Ove jame moraju biti izgrađene potpuno vodonepropusne kao bi se tlo i podzemlje što više zaštitilo od negativnih utjecaja uslijed ispuštanja otpadnih voda. Nad njihovom izgradnjom i održavanjem mora se vršiti stroga kontrola, a prazniti se moraju isključivo na deponiju određenu od strane nadležnih sanitarnih službi.

Također se mogu primijeniti i manji gotovi tipski uređaji za biološko pročišćavanje otpadnih voda koji moraju biti što jednostavniji za izvedbu i održavanje, s povoljnim tehničkim, ekološkim i ekonomskim pokazateljima.

Otpadne vode iz raznih proizvodnih i industrijskih pogona, ovisno o vrsti i stupnju zagađenja, moraju se prije ispuštanja u okolni teren, odnosno u buduću mjesnu kanalizacijsku mrežu, prethodno pročistiti tako da se sadržaj štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti, odnosno da poprime karakteristike urbanih otpadnih voda. To zahtjeva da svaki industrijski pogon i ostali specifični zagađivači otpadnih voda imaju svoj vlastiti sustav za pročišćavanje, ovisno o karakteru pojedinog tehnološkog procesa. Da bi ovo funkcioniralo mora se na mjestu ispusta industrijskih otpadnih voda provoditi stalna kontrola zagađenosti istih.

Za sve industrijske pogone sastavni dio investicijskog elaborata mora obvezatno biti i adekvatni sustav pročišćavanja otpadnih voda s naznačenim karakteristikama svih otpadnih voda koje se susreću u tehnološkom procesu.

Oborinske vode s krovova i prometnica mogu se smatrati relativno čistim otpadnim vodama, pa se moraju odvoditi najkraćim putem u okolni teren. Na površinama većih garaža, servisa, radiona, benzinskih postaja, parkirališta i sl., a gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, moraju se obvezatno ugraditi separatori za sakupljanje ulja i masnoća.

3.6. POSTUPANJE SA OTPADOM

Problem zbrinjavanja otpada nije adekvatno riješen na cjelokupnom prostoru županije. Unutar granica županije ne postoji kvalitetan primjer gospodarenja otpadom. Postoje samo područja gdje je ovaj problem jače izražen ovisno o stupnju gospodarskog razvoja, gustoći naseljenosti, opremljenosti infrastrukturom i dr..

Prostorni plan uređenja županije Šibensko-kninske je istaknuo problem zbrinjavanja otpada i potrebu sanacije postojećih odlagališta otpada koja su uglavnom nelegalna, improvizirana i na neadekvatnim i nestručno odabranim lokacijama.

Konačni način postupanja sa otpadom i odabir 4-5 mogućih lokacija za prikupljanje i najmanje jednu za skladištenje posebnog i opasnog otpada odrediti će se na nivou županije, a u skladu sa vrednovanjem prostornih, prirodno geotehničkih, tehnoloških i društvenih značajki uz osiguravanje potrebne ekološke sigurnosti, a u skladu sa odgovarajućim Pravilnikom i u javnom postupku, kroz procjenu podobnosti smještaja.

Stanje na prostoru općine Kijevo u načinu postupanja sa otpadom istovjetno je situaciji na cjelokupnom prostoru županije. To znači da zbrinjavanje otpada nije riješeno na zadovoljavajući način.

Stoga ovim Planom predlažemo da se zbrinjavanje otpada za općinu Kijevo vrši na način definiran Prostornim planom uređenja županije, što znači na lokaciji sanitarnog odlagališta u Maloj Promini, a do početka rada centra za gospodarenje otpadom s odlagalištem na lokaciji Bikarac (kraj Šibenika).

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prirodna ravnoteža okoliša na području općine Kijevo nije znatnije ugrožena unatoč nepovoljnim utjecajima koji se nastali uslijed pojedinih djelatnosti na ovom prostoru.

Nepovoljni utjecaji na okoliš na prostoru općine Kijevo u većem ili manjem opsegu i intenzitetu nastali su uslijed:

- ratnih djelovanja
- odlagališta otpada
- nekontroliranog ispuštanja otpadnih voda
- štetnog utjecaja prometne i druge infrastrukture
- neefikasne zaštite od požara

- nekontrolirane uporabe sredstava za zaštitu na poljoprivrednim površinama
- brojnih manjih onečišćivača (kućanstva, divlja odlagališta otpada i sl.)

Domovinski rat je ostavio dugotrajne tragove u prostoru koji se posebno očituju u devastiranim šumskim i poljoprivrednim površinama, porušenim dijelovima naselja, kao i čitavim naseljima, od kojih će neka zadugo ostati neobnovljena. Neke deformacije u prostoru nažalost ostat će najvjerojatnije trajno obilježje krajolika.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš uslijed djelovanja prometne i druge infrastrukture su:

- osiguranje zakonom propisanog zaštitnog pojasa za sve kategorije javnih cesta
- osiguranje potrebnih koridora za izgradnju komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja, tt instalacije, elektroopskrba)
- utvrđivanje zona sanitarne zaštite svih slivnih područja na području općine Kijevo, uz provođenje efikasnih mjera zaštite istih
- do izgradnje konačnog sustava odvodnje, sakupljanje urbanih otpadnih voda rješavati izgradnjom kvalitetnih nepropusnih tipskih kućnih uređaja (septičke jame-taložnice) za svaki objekt pojedinačno, a sadržaj istih prazniti samo na mjesta koja odredi sanitarna inspekcija
- adekvatno čišćenje otpadnih tehnoloških voda iz raznih gospodarskih pogona tako da se količina štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti
- izgradnja svih građevina vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje kao potpuno zatvorenih i vodonepropusnih građevina, uz odabir kvalitetnog cijevnog materijala.

Kako bi se spriječili daljnji nepovoljni utjecaji na okoliš potrebno je kontinuirano vršiti nadzor nad prostorom uz strogo poštivanja provedbenih odredbi ovoga plana.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Temeljem članka 24. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), članka 21. Statuta Općine Kijevo ("Službeni vjesnik" Šibensko-Kninske županije br. 10/01 i 06/04) i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Kijevo, Općinsko vijeće Općine Kijevo na 06. sjednici održanoj dana 06. 12. 2005. godine, d o n o s i

ODLUKU

o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Kijevo

A. OPĆE ODREDBE

Članak 1

Ovim se donosi Prostorni plan uređenja općine Kijevo (u daljnjem tekstu: Plan).

Članak 2

Planom se usmjerava prostorni razvoj na pripadajućem prostoru općine, izgradnja naselja i objekata, uređenje i korištenje prostora, te zaštita i unapređenje kulturno-povijesne i prirodne baštine.

Članak 3

Ovim planom obuhvaćen je čitav teritorij administrativne cjeline općine Kijevo sa naseljem Kijevo, u zakonom utvrđenim granicama (Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj - "Narodne novine" 10/97).

Članak 4

Ovaj plan je zakonom utvrđena osnova za izradu i donošenje svih razvojnih programa, urbanističkih i detaljnih planova na prostoru općine Kijevo.

Članak 5

Ovim Planom, osim elemenata iz prethodnoga članka određeni su ciljevi prostornog razvoja lokalnog značenja:

- uređenje građevinskih područja (GP) naselja razgraničena na izgrađene i neizgrađene dijelove
- izgradnja objekata i sadržaja izvan građevinskih područja
- razmještaj gospodarskih (proizvodnih i poslovnih) i društvenih funkcija
- namjena prostora i uvjeti korištenja i zaštita prostora
- planiranje mreže komunalne infrastrukture i način zbrinjavanja otpada
- definiranje područja i cjelina za koje će se izrađivati urbanistički ili detaljni planovi uređenja

Članak 6

U svrhu provedbe Plan sadrži i :

- lokacijske uvjete za zahvate u prostoru na izgrađenim područjima za koja se ne donose urbanistički ili detaljni planovi uređenja
- lokacijske uvjete za zahvate u prostoru koje je moguće provoditi izvan GP-a
- mjere korištenja i zaštite prostora i okoliša, te druge mjere od važnosti za uređenje obuhvaćena područja

Članak 7

Plan je sadržan u elaboratu : "Prostorni plan uređenja općine Kijevo" što ga je izradio **GIN** - COMPANY d.o.o. Zadar i ima priloge, u tekstualnom dijelu :

- I. OBRAZLOŽENJE**
- II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**

u grafičkom dijelu kartografske prikaze :

- 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA (mj. 1 : 25 000)**
- 2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI (mj. 1 : 25 000)**
- 3. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA (mj. 1 : 25 000)**
- 4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I DRUGIH SADRŽAJA (mj. 1 : 2880)**
- 4a. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I DRUGIH SADRŽAJA (mj. 1 : 5000)**

B. PROVEDBENE ODREBE

1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE

1.1. KORIŠTENJE PROSTORA

Članak 8

Ovim se planom utvrđuje potreba korištenja prostora u granicama općine Kijevo, na temelju naslijeđenoga načina korištenja, za slijedeće osnovne namjene :

- građevinsko područje (GP) naselja gdje je glavna namjene stanovanje u kombinaciji sa drugim namjenama kao što su poslovni, ugostiteljski, športsko-rekreacijski i neki proizvodni sadržaji koji nisu zagađivači tla i zraka, te se svojim dimenzijama mogu uklopiti u zone niske i srednje stambene izgradnje
- građevinska područja za gospodarske namjene - proizvodne djelatnosti (industrija i zanatske) (I)
- područja za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina (E3)
- površine poljoprivredne namjene, sa karakterom intenzivne poljoprivredne proizvodnje, koja je primjerena pedološkim, klimatskim i drugim karakteristikama podneblja
- šumske površine - zaštitne (obrasle i neobrasle površine), postojeće, ali i nove koje će u sklopu prostornog plana imati odgovarajuću fizičku vrijednost
- površine infrastrukturnih sustava
- groblja
- povijesno-graditeljske cjeline, područja graditeljske i spomeničke baštine i arheološka područja

1.1.1. Kriteriji za određivanje namjene površina

Članak 9

Ovim se planom utvrđuju opći kriteriji za određivanje namjene površina i to :

- prostor kao ograničeni resurs koristiti racionalno i namjenski. To prvenstveno pretpostavlja poštivanje principa organskog širenja naselja u okvirima zadanih mjerila i utvrđenih granica GP-a
- potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri štititi i unapređivati postojeće vrijednosti okoliša kao što su poljoprivredne površine i karakteristične prirodne cjeline pejzaža. Svaki oblik iskorištavanja ovih prostora za neku drugu namjenu mora se provoditi krajnje restriktivno i samo onda kada je to neophodno
- u definiranju uvjeta za formiranje granica GP-a naselja primijenjeno je pravilo korištenja već izgrađenih, postojećih struktura na koje će se vezati

nova izgradnja. Pri tome se razlikuje izgrađeni dio naselja i neizgrađeni dio naselja - zone proširenja naselja

- širenje GP-a naselja planira se na način zgušnjavanja postojeće rahle urbane strukture u kompaktniju urbanu cjelinu. Kriteriji koji određuju potrebu širenja naselja zasnivaju se na broju postojećih i povremenih korisnika, te za osiguranje prostora za javne potrebe. Važan kriterij za dimenzioniranje građevinskih područja naselja je i ruralna struktura naselja koja se očituje u rijetkoj izgrađenosti prostora, a koja onemogućava dimenzioniranje površina građevinskih područja na način predviđen za razvijenije urbane sredine uvjetovano planovima višeg reda
- svako osnivanje novih GP-a temelji se na postojećoj planerskoj dokumentaciji kojom je to bilo utvrđeno i kriterijima propisanim u Prostornom planu Županije, Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske i iskazanim interesima
- važan element u formiranju GP-a je vrijednosni sustav uređenja građevinskog zemljišta. To pretpostavlja neophodnu potrebu komunalne opremljenosti prostora, pri čemu treba posvetiti posebnu brigu racionalizaciji uređenja svih infrastrukturnih sustava.
- za formiranje svih GP-a važan element je zakonska regulativa kojom je utvrđen način uporabe i eksploatacije prostora kao što su poljoprivredne i šumske površine, vodna dobra i drugo
- osnivanje GP-a za gospodarske djelatnosti temelji se na dosadašnjim aktivnostima i onima koje se mogu očekivati u planskom periodu
- u koncipiranju koridora infrastrukturnih uređaja (prometnice, elektroopskrba, vodovodi i sl.), kroz detaljnu urbanističku dokumentaciju potrebno je izraditi posebne studije utjecaja na okoliš za one dijelove uređaja koji moraju biti locirani u posebno krajobrazno vrijednim i zaštićenim područjima
- sva GP-a naselja i zatečene gospodarsko-proizvodne zone moraju se podvrći posebnom režimu zaštite i nadzora

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

Članak 10

Ovim Planom na prostoru općine Kijevo definirane su građevine od važnosti za Državu Hrvatsku i županiju, a funkcijom i kategorijom su označene u grafičkom dijelu i provedbenim odredbama Prostornog plana Šibensko-Kninske županije.

Članak 11

Infrastrukturne građevine od važnosti za Državu na području općine Kijevo su:

Prometne građevine

- državna cesta D1 (GP Macelj (granica Republike Slovenije) - Zagreb - Karlovac - Gračac - Knin - Brnađe – Split
- odražavanje, uređenje i rekonstrukcija postojeće državne ceste s izgradnjom obilaznice oko naselja

Energetske građevine

- transformatorska i rasklopna postrojenja 110/30kV

Članak 12

Infrastrukturne građevine od važnosti za Šibensko-Kninsku županiju na području općine Kijevo su:

Prometne građevine

Javna cesta koja ima karakter županijske ceste sa pripadajućim građevinama i uređajima, te pratećim objektima (benzinske postaje, parkirališta, ...):

- županijska cesta Kijevo - Milaši – Cetina (Ž6083)

Energetske građevine

- elektroenergetske građevine (dalekovodi, transformatorska postrojenja i rasklopna postrojenja napona 30kV)

Vodne građevine

- građevine za korištenje vode - građevine za vodoopskrbu: vodoopskrbni sustav Kijevo-Polača (Vukovića vrelo)

Članak 13

Tijekom planiranja i projektiranja građevina od važnosti za županiju moraju se poštivati važeći funkcionalno-prostorni i prostorno ekološki uvjeti na području županije, definirani PPŽ-om.

2.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

Članak 14

Planom su određena građevinska područja (GP) naselja s osnovnom namjenom stanovanja, a sastoje se od izgrađenog i neizgrađenog dijela.

GP naselja prikazana su u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 4 "Građevinska područja naselja i drugih sadržaja" u mjerilu 1:2880.

Članak 15

Pod izgrađenim dijelom naselja podrazumijeva se ono područje na kojemu su sklopovi izgrađenih kuća, a neizgrađeni dio je područje na kojemu se naselje može širiti.

Članak 16

Granice GP-a se u pravilu određuju granicama katastarskih čestica, a iznimno gdje to nije moguće (velike katastarske parcele, ili gdje se radi o oblicima parcelacije koju treba prilagoditi postojećem stanju, velike izdužene nepravilne parcele ili sklopovi takvih parcela), granice GP-a definirane su tako da je povučena - ucrтана linija razgraničenja po kojoj treba izraditi parcelacijski elaborat.

Članak 17

Izgradnja i širenje naselja dozvoljena je samo unutar granica GP naselja na građevinskim parcelama.

2.2.1. Funkcije u građevinskim područjima

Članak 18

Planom se određuju funkcije koje mogu sadržavati GP -a naselja i to :

- stambene zgrade sukladno Klasifikaciji vrsta građevina ("Narodne novine" 11/98) se definiraju kao građevine u kojima je 50% ili više ukupne korisne (neto) površine namijenjeno za stambene svrhe, a dijele se na:
  - obiteljske kuće
  - višeobiteljske kuće
  - višestambene građevine - stambene ili stambeno-poslovne namjene koje integriraju stanovanje sa poslovnim sadržajima uslužno-servisnih funkcija prvenstveno u službi zadovoljenja potreba lokalnog stanovništva. U pravilu su to građevine koje u prizemlju imaju poslovni prostor, a na ostalim etažama stanove
- uz stambene jedinice u građevinama stambene izgradnje (obiteljskim i višeobiteljskim kućama) mogu se graditi i različiti poslovni prostori tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozija
- u prostoru GP-a naselja nalaze se i planiraju javni sadržaji za zadovoljenje zajedničkih potreba stanovnika iz oblasti uprave prosvjete, kulture, zdravstva i vjerske namjene, sportske namjene, trgovine i sl.
- u sklopu GP-a naselja moguća je izgradnja i manjih turističko-smještajnih sadržaja (hoteli, apartmani i sl.)

- u sklopu GP-a naselja moguće je na zasebnim parcelama lociranje raznih manjih proizvodnih djelatnosti i sadržaji uslužnog i proizvodnog zanatstva koje svojom veličinom i ostalim karakteristikama nisu narušavajući, svojim gabaritima se mogu uklopiti u uvjete za izgradnju i nisu zagađivači okoliša
- osim spomenutih sadržaja unutar GP naselja mogu se graditi komunalni i infrastrukturni objekti, pješački i kolni putovi i prometnice
- U okviru GP -a naselja nalaze se i :
  - površine zelenila različite namjene (parkovno, drvoredi, travnjaci, dr.) kao javni prostori
  - površine športsko rekreacijskih sadržaja (igrališta) kao javni prostori
  - vrtovi izvan okućnice (građevinske parcele), koji se koriste kao poljodjelske površine, nalaze se između građevinskih parcela, a namjenom površina nisu obuhvaćene kao poljoprivredne površine

2.2.2. Urbanističko - tehnički uvjeti

Članak 19

Ovim je planom utvrđena potreba organizacije GP-a naselja integriranjem postojećih izgrađenih zona, podizanjem gustoće izgrađenosti i opće urbane vrijednosti graditeljskih struktura, a temeljiti će se na Općim i Posebnim uvjetima za sve osnovne oblike izgradnje.

2.2.2.1. Opći uvjeti

Članak 20

Svaka građevinska parcela mora imati osiguran pristup s javnoga puta, a ako je potrebno izvesti priključak na javni put onda on mora biti min. 3,5 m širine.

Građevinske parcele koje pristupaju javnim prometnim površinama preko priključka koji nije javnog karaktera, za isti moraju imati pravo služnosti.

Duljina priključka ne smije biti veća od 100 m. Ukoliko je dužina priključka veća od 100 m, širina ovog pristupnog puta mora biti min. 5,0 m.

Također svaka građevinska parcela mora imati priključke na postojeće komunalne instalacije u naselju, odnosno mogućnost priključenja na planirane.

Članak 21

Regulacijski pravac je mjesto priključenja građevinske parcele na javnu prometnu površinu. Udaljenost regulacijskog pravca od ruba kolnika mora biti takva da osigurava mogućnost izvedbe pješačkog prolaza (nogostupa) min. širine 1,0 m. Izuzetno u izgrađenim dijelovima naselja ako nije moguće drugačije može se izvesti pješački prolaz (nogostup) na samo jednoj strani ulice, odnosno ulica može biti i bez njega, uz uvjet kvalitetnog rješavanja odvodnje površinskih voda.

Građevinski pravac definira obveznu i najmanju moguću udaljenost fronte građevine od regulacijskog pravca.

Ukoliko se na prednjem pročelju građevine pojavi bilo kakva istaka (balkon, streha i sl.) građevinski pravac definiran je njome.

Udaljenost građevinskog pravca od regulacijske crte je min. 5,0 m.

Članak 22

Udaljenost samostojeće građevine od susjedne međe ne smije biti manja od $h/2$ pri čemu je h visina građevine od najniže točke uređenog terena uz građevinu do krovnog vijenca građevine.

Na istoj udaljenosti moraju biti i istake na bočnoj ili stražnjoj fasadi građevine.

Udaljenost samostojeće građevine od ruba susjedne parcele ne može biti manja od 3,0 m.

Članak 23

Dvojne građevine i građevine u nizu jednom svojom stranom prislanjaju se uz granicu susjedne građevinske parcele uz susjednu građevinu. Prisloni zid mora se izvesti kao protupožarni.

Članak 24

Ovim Planom određena je minimalna širina građevinske parcele:

- za samostojeću građevinu 12 m
- za dvojnu građevinu 10 m
- za građevine u nizu 6 m

Odstupanje od utvrđenih vrijednosti iz prethodnog stavka dozvoljeno je za samostojeće i dvojne kuće i to isključivo u izgrađenim dijelovima naselja, a smije biti maksimalno 1,0 m.

Kod građevinskih parcela nepravilnog oblika njihovom širinom se smatra okomita projekcija na tangentu prometnice u dubini na kojoj će se vršiti izgradnja objekta.

Članak 25

Visina građevine određena je brojem etaža i visinom vijenca. Broj etaža se određuje na dijelu građevine sa većim brojem etaža, a visina vijenca se mjeri na onoj strani građevine gdje je visinska kota uređenog okoliša oko građevine niža.

Članak 26

Etažom se smatra i podrum (Po) ako je razlika između donjeg ruba njegove stropne konstrukcije i najniže točke kosog i konačno uređenog terena uz građevinu veća od 1,0 m.

Prizemljem (P) se smatra nadzemna etaža čija je kota donjeg ruba podne konstrukcije iznad okolnog terena, ali ne više od 1,0 m od najniže točke kosog i konačno uređenog terena uz građevinu.

Visokim prizemljem (VP) se smatra nadzemna etaža čija je kota donjeg ruba podne konstrukcije viša od 1,0 m, ali niža od 2,0 m od najniže točke kosog i konačno uređenog terena uz građevinu.

Potkrovlje (Pk) se smatra etažom ukoliko je to uređeni prostor za stambenu ili poslovnu namjenu, a sve u skladu sa propisima.

Članak 27

Na građevinskoj parceli mora biti osiguran prostor za smještaj prometa u mirovanju prema uvjetima utvrđenim ovim planom. Izgradnja garaža može biti i izvan objekta, ako ne prelazi dozvoljeni postotak izgrađenosti.

Članak 28

Dio parcele između regulacijskoga i građevinskoga pravca u pravilu treba urediti kao ukrasni vrt sa prioritarnim čuvanjem postojeće vegetacije i sađenjem nove autohtonog karaktera. Ukoliko nije moguće izbjeći uklanjanje određenog broja stabala, odgovarajući broj je potrebno posaditi na slobodnim dijelovima parcele. Dio parcele između regulacijskoga i građevinskoga pravca se može koristiti i kao parkirališni prostor.

Članak 29

Na jednom uličnom potezu ograde moraju biti ujednačene visinski i upotrebom materijala od kojega će se ograda izvesti. Donji dio ograde mora biti masivan i izgrađen od čvrstih materijala, a gornji prozračan (rešetka, mreža živica i sl.). Masivni dio ograde smije biti maksimalne visine 1,0 m, a ukupna visina ograde ne smije biti viša od 2,0 m.

Članak 30

Izgrađenu površinu zemljišta pod građevinom kojom se utvrđuje koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) parcele čine tlocrtne površine svih glavnih, pomoćnih i gospodarskih građevina na parceli.

Izgrađenu površinu svih etaža kojom se utvrđuje koeficijent iskorištenosti (k_{is}) parcele čine tlocrtne površine svih etaža glavnih, pomoćnih i gospodarskih građevina na parceli.

2.2.2.2. Posebni uvjeti za interpolacije i rekonstrukcije u starom dijelu naselja Kijevo

Članak 31

U starom dijelu naselja Kijevo, u zaseoku Krivodol (grafički prikaz u dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 1 "Korištenje i namjena površina ") treba poštivati slijedeće uvjete:

- veličina parcele je uvjetovana zadanim stanjem sa max. koeficijentom izgrađenosti (k_{ig}) 0,4 i koeficijentom iskorištenosti (k_{is}) 1,0
- građevina se interpolira u izgrađenu urbanu strukturu poštujući građevinski i regulacijski pravac susjeda
- udaljenost novoga objekta od granice susjedne parcele može biti manja od 3,0 m, odnosno moguće je graditi i na samoj granici parcele. U tom smislu na građevini je moguće otvarati otvore na strani susjeda iako je udaljenost do susjedne parcele manja od 3,0 m
- građevinom se moguće vezati na slijepi zid susjedne kuće

- građevina se može graditi najviše do visine vijenca susjedne građevine, te nagiba krovnih ploha i drugim arhitektonskim i građevinskim elementima usklađenim sa zatečenim tradicionalnim graditeljstvom

Rekonstrukcije i nadogradnje postojećih graditeljskih cjelina treba provoditi prvenstveno poštujući naslijeđenu graditeljsku strukturu, a izmjene provesti tamo gdje je to potrebno iz funkcionalnih i konstruktivnih razloga.

Nije dopušteno mijenjati osnovne urbanističke vrijednosti kao što su: cjelovitost ruralne strukture dijela naselja, organizacija dvora, ogradni zid sa ulazom, te temeljne arhitektonske vrijednosti naslijeđene graditeljske strukture, a koje se se odnose na izvorne oblikovne karakteristike i uporabu materijala za građenje.

Odstupanja od navedenih uvjeta moguća su samo u slučaju kada se za područje izgrađenoga dijela naselja donosi detaljni plan uređenja kojim se detaljno određuju uvjeti građenja, a koji su temeljeni na preciznoj analizi postojećega stanja.

2.2.2.3. Uvjeti za gradnju stambenih i pomoćnih građevina unutar građevinskog područja naselja

Članak 32

Na jednoj građevinskoj parceli dozvoljena je izgradnja samo jedne obiteljske kuće, višeobiteljske kuće ili višestambene građevine.

Članak 33

Uz obiteljske i višeobiteljske kuće mogu se na istoj parceli graditi pomoćne, gospodarske i manje poslovne građevine koje sa stambenom građevinom čine skladnu cjelinu.

Članak 34

Stambene zgrade su definirane prema broju stanova u njima, a na slijedeći način:

tip stambene zgrade	max. broj stanova	max. broj etaža	max. visina vijenca	max. bruto razvijena površina
			m	m ²
obiteljske kuće	3	Po+P(VP)+2(Pk)* (3 etaže)	9,0	400
višeobiteljske kuće	4	Po+P(VP)+2(Pk)* (3 etaže)	9,0	600
višestambene zgrade	> 4	Po+P(VP)+2(Pk)* (3 etaže)	9,0	1000

- alternativa prizemlju je visoko prizemlje, a katu potkrovlje*

Članak 35

Površina građevinske parcele na kojoj se nalazi stambena zgrada kao i koeficijenti izgrađenosti i iskorištenosti parcele uvjetovani su tipom i vrstom stambene zgrade kako slijedi:

Obiteljske kuće

vrsta građevine	minimalna površina građevinske parcele	max. koeficijent izgrađenosti	max. koeficijent iskorištenosti
	m ²	k _{ig}	k _{is}
samostojeća	350	0,4	0,6
dvojna	250	0,45	0,7
građevina u nizu	200	0,5	0,8

Višeobiteljske kuće

vrsta građevine	minimalna površina građevinske parcele	max. koeficijent izgrađenosti	max. koeficijent iskorištenosti
	m ²	k _{ig}	k _{is}
samostojeća	600	0,4	0,6
dvojna	400	0,45	0,7

Višestambene građevine

vrsta građevine	minimalna površina građevinske parcele	max. koeficijent izgrađenosti	max. koeficijent iskorištenosti
	m ²	k _{ig}	k _{is}
samostojeća građevina	1000	0,4	0,6

Članak 36

Prije projektiranja i izgradnje višestambene građevine potrebno je izraditi detaljni plan uređenja kojim će se obuhvatiti osim parcele na kojoj će se graditi građevina i okolne parcele, odnosno onaj prostor na koji izgradnja građevine neposredno utječe.

Pomoćne građevine, gospodarske i manje poslovne građevine

Članak 37

Na građevinskoj parceli se uz obiteljske i višeobiteljske kuće mogu graditi i pomoćne građevine, gospodarske i manje poslovne građevine. Najveća moguća bruto površina ovih građevina je 50 m². Visina sljemena ne smije biti veća od 4,00 m.

Članak 38

Pomoćne građevine uz stambene mogu biti garaže, spremišta, drvarnice, kotlovnice i sl..

Članak 39

Gospodarske građevine u smislu odredbi ovoga Plana mogu biti: ljetne kuhinje, sjenici, spremišta poljoprivrednih proizvoda, košnice, manje staje i peradarnici i sl. Pod pojmom manjih staja i peradarnika podrazumijeva se mogućnost čuvanja u njima 5 uvjetnih grla.

Članak 40

Malim poslovnim građevinama u smislu odredbi ovoga Plana smatraju se: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske, prodavaonice, automehaničarske radionice, limarske lakirnice, bravarije, kovačnice, stolarije, ugostiteljski objekti i druge koje svojim sadržajem ne umanjuju kvalitetu stanovanja na vlastitoj i susjednim parcelama.

Članak 41

Ako se pomoćne građevine, gospodarske građevine i manje poslovne građevine grade kao zasebne (izvan stambenih građevina), mogu se graditi i neposredno do susjedne granice.

U tom slučaju ne dozvoljava se otvaranje otvora uz obvezu izvođenja protupožarnog zida prema susjedu minimalne vatrootpornosti 2 sata.

Voda sa krova navedenih građevina mora se odvesti na vlastitu parcelu.

Udaljenost susjedne građevine ukoliko nije prislonjena na predmetnu građevinu ne smije biti manja od udaljenosti koja je jednaka zbroju polovice visine predmetne i polovici visine susjedne građevine (prema definiciji h/2 iz članka 22).

Oblikovanje građevina

Članak 42

Arhitektonskim oblikovanjem i svojim volumenom građevina se mora prilagoditi autohtonim vrijednostima graditeljskoga naslijeđa što podrazumijeva uporabu materijala, oblika, detalja, kolorita i ostalih elemenata, na arhitektonski kreativan način.

Horizontalni i vertikalni gabariti građevine, oblikovanje fasada i krovništva, te upotrijebljeni građevinski materijal, moraju biti usklađeni s okolnim objektima, načinom i tradicijom gradnje i krajobraznim vrijednostima podneblja.

Građevine koje se izgrađuju kao dvojne građevine ili građevine u nizu moraju s građevinom uz koju su prislonjeni činiti arhitektonsku cjelinu.

Za stambene zgrade krov mora biti kosi s nagibom 22-35⁰ i s pokrovom od crijepa. Pokrov objekata društvenog standarda, gospodarskih objekata, sakralnih objekata i dr., može biti od različitih materijala, izuzev salonita.

Postojeće ravne krovove i terase kod stambenih zgrada koje zbog loše izvedbe ne udovoljavaju svrsi, mogu se u skladu s uvjetima preurediti u kosa krovništva, a na taj način dobiveni prostor može se privesti stambenoj namjeni.

Članak 43

Teren oko građevina, potporni zidovi, terase i sl. moraju se izvesti tako da ne narušavaju izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjedne čestice i građevina.

2.2.2.4. Uvjeti za izgradnju javnih, poslovnih i turističkih građevina unutar građevinskog područja naselja

Članak 44

Osim stanovanja u građevinskom području naselja Planom se definirana mogućnost izgradnje pratećih sadržaja kao što su objekti društvenog standarda, objekti fizičke kulture, uslužnog i proizvodnog zanatstva, trgovački sadržaji, ugostiteljski, turistički i komunalni objekti, objekti infrastrukture, mreža pješačkih putova, kolnih prometnica, te javnih prostora i zelenih površina.

Članak 45

Planom se zabranjuje unutar građevinskih područja naselja izgradnja sadržaja koji zagađuju zrak, izazivaju buku veću od normi utvrđenih za stambene zone, privlače pretjerani promet teretnih vozila, zauzimaju velike površine zemljišta ili na bilo koji način negativno utječu na kvalitetu stanovanja.

Članak 46

Gospodarske djelatnosti u funkciji pružanja usluga lokalnom stanovništvu (sadržaji trgovine, servisno-uslužnog karaktera, manjih proizvodnih pogona i sl.), u pravilu su locirane unutar građevinskog područja naselja bilo kao samostalni objekti ili u sastavu stambenih građevina.

Također su u sklopu planiranih građevinskih područja naselja dozvoljene slijedeće manje proizvodne djelatnosti:

- mala proizvodnja finalnih dijelova industrijskih proizvoda, tekstila, metaloprerade, građevinarstva i sl.
- mali pogoni za finalizaciju i pakiranje prehrambenih, kozmetičkih i sličnih proizvoda
- stolarski, kamenorezački, staklarski, keramičarski, limarski, vodoinstalaterski, plastičarski i slični pogoni maloga kapaciteta

Sve navedene građevine moraju imati osiguran priključak na javnu prometnu površinu i elektroopskrbni sustav naselja, te uređaje za opskrbu vodom i zbrinjavanje otpadnih voda.

Članak 47

Planom su definirani sljedeći uvjeti izgradnje građevina sa sadržajem gospodarskih djelatnosti u funkciji pružanja usluga lokalnom stanovništvu:

- veličina parcele 300 - 4000 m²
- max. visina objekta Po+P(VP)+1, a visina vijenca 9,0 m
- max. koeficijent izgrađenosti 0,3
- max koeficijent iskoristivosti 0,9

Članak 48

Unutar GP naselja moguća je izgradnja i novih turističkih kapaciteta za smještaj i boravak, te pratećih ugostiteljskih sadržaja, kao i sadržaja za sport, zabavu i rekreaciju.

- min. veličina parcele 300 m²
- max. bruto razvijena površina 1000 m²
- visina objekta Po+P(VP)+2(Pk), a visina vijenca 9,5 m
- max. koeficijent izgrađenosti 0,3
- max. koeficijent iskoristivosti 1,0
- smještajni kapacitet utvrđuje se po stopi 1 postelja/min. 50 m² površine građevinske parcele

Članak 49

Prije projektiranja i izgradnje građevina sa sadržajem gospodarskih djelatnosti u funkciji pružanja usluga lokalnom stanovništvu, kao i građevina sa ugostiteljskim i turističkim sadržajem većih od 600 m² bruto razvijene površine, potrebno je izraditi detaljni plan uređenja kojim će se obuhvatiti osim parcele na kojoj će se graditi građevina i okolne parcele, odnosno onaj prostor na koji izgradnja građevine neposredno utiče.

2.2.2.5. Posebni uvjeti za izgradnju u građevinskim područjima naselja za koje se donosi urbanistički ili detaljni plan uređenja

Članak 50

Za one dijelove građevinskog područja za koje je određena potreba izrade urbanističkog ili detaljnog plana uređenja (označeni u grafičkom prilogu Plana), vrijede uz navedene uvjete i slijedeći posebni uvjeti :

- urbanističkim ili detaljnim planom uređenja treba osigurati min. 15% od ukupne površine obuhvata za zajedničke/javne potrebe budućih stanovnika i to: za prometnice i parkirališta, izgradnju igrališta i zelenih površina, te za lociranje uslužno-servisnih funkcija koje su od općeg interesa
- urbanistički ili detaljni planovi uređenja moraju se izraditi sukladno Zakonu o prostornom uređenju i sadržavati sve priloge prema "Pravilniku o sadržaju i mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova".

2.3. IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA

Članak 51

Ovim planom izgrađenim strukturama izvan naselja smatraju se :

- građevinska područja za proizvodne djelatnosti koja se osnivaju kao samostalne prostorne jedinice. Proizvodni objekti koji se odnose na eksploataciju kamena i drugih sirovina, a neophodno ih je izgraditi za normalno funkcioniranje pogona
- gospodarski objekti kao što su građevine za pohranu poljoprivrednih strojeva i drugog alata, poljoprivrednih proizvoda, građevine za uzgoj i sklanjanje stoke i peradi, čuvanje vinograda i voćnjaka, razni staklenici i plastenici i slični objekti za koje se ne formiraju građevinska područja
- stambene građevine na poljoprivrednim gospodarstvima i građevine u funkciji seoskog turizma
- infrastrukturni objekti kao što su vodospreme, razne nadzemne i podzemne instalacije, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, elektroenergetski i telekomunikacijski objekti, prometnice i građevine u funkciji istih (benzinske postaje i sl.) te drugi infrastrukturni sadržaji i objekti za koje se ne formiraju građevinska područja. Ovi se objekti mogu izgrađivati po posebnom programu u okviru zakona
- komunalni sadržaji
- građevine u funkciji gospodarenja šumama i lova (lugarnice, lovački domovi, hranilišta, pojilišta i sl.)
- različiti rekreacijski, izletnički, memorijalni, vidikovci i drugi objekti za koje se ne formiraju građevinska područja

Članak 52

Građevine koje se mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja trebaju se locirati, projektirati, izgrađivati i koristiti na način da ne ugrožavaju poljoprivrednu proizvodnju i šumske resurse, kao i da na bilo koji način ne smanjuju zatečene vrijednosti čovjekove okoline, odnosno krajolika, a također i interes obrane države.

2.3.1. Uvjeti za turističko-ugostiteljsku izgradnju

Članak 53

Za potrebe turističke ponude u vidu seoskog turizama, mogu se isključivo u sklopu poljoprivrednih gospodarstava zasnivati građevine za koje se ne formiraju građevinska područja. Takve građevine mogu se izgraditi kao nove ili se toj svrsi mogu privesti postojeće ruralne cjeline. Turistički sadržaj može se ostvariti u dijelu stambene građevine, ili u zasebnim građevinama smještenim obvezno uz stambene građevine s kojima će činiti jedinstveni arhitektonsko-građevinski kompleks. (Uvjeti izgradnje ovih građevina u članku 54).

2.3.2. Uvjeti za građevine uz poljodjelske aktivnosti

Članak 54

Na seoskim gospodarstvima minimalne veličine parcele od 5 ha za intenzivnu ratarsku djelatnost, 3 ha za uzgoj voća i povrća, 1,5 ha za uzgoj vinove loze, 1 ha za uzgoj cvijeća i min. 5000 m² za uzgoj stoke i peradi, mogu se graditi stambene građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma.

Stambene građevine i one sa turističkim sadržajem mogu imati ukupnu bruto razvijenu površinu najviše do 600 m², odnosno maksimalnu visinu Po+P(VP)+1 i visinu vijenca 7,5 m.

Udaljenost ovih građevina od ruba parcele može biti min. 5,0 m.

Arhitektura građevina mora biti usklađena sa vrijednostima krajobraza i tradicionalnim graditeljskim naslijeđem, te u skladu sa člankom 42 ovog Plana.

Članak 55

Planom su definirane poljoprivredne površine na prostoru unutar granica obuhvata kao:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene - obradivo zemljište osobito vrijedno za poljoprivrednu proizvodnju u koju kategoriju spadaju: oranice, vrtovi, livade, voćnjaci i vinogradi
- ostala obradiva tla - poljoprivredne površine manje vrijednosti i pašnjaci koji po svojim proizvodnim i prirodno-ekološkim karakteristikama predstavljaju danas još uvijek tradicionalnu i nisko produktivnu proizvodnju, ali ipak značajni potencijal za daljnji razvoj stočarstva na ovom području.

Članak 56

Planom se definira daljnji razvoj poljoprivredne proizvodnje temeljem uvažavanja postojeće proizvodne strukture što je rezultat specifičnih prirodnih, gospodarskih i drugih uvjeta.

Ratarska proizvodnja razvijati će se na najvećem dijelu obradivih površina i polja, koja su kao osobito vrijedno zemljište izuzeta iz građevinskih područja naselja (poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene).

Povrtlarska proizvodnja vezana je uz okućnice i uglavnom u okviru građevinskog područja naselja.

Članak 57

Ovim planom utvrđuju se uvjeti izgradnje građevina u funkciji poljoprivrednih djelatnosti izvan građevinskoga područja i to :

- građevine koje mogu biti isključivo za vlastite potrebe i u funkciji obavljanja poljoprivrednih aktivnosti (spremišta, staje, skloništa od nevremena, spremišta poljoprivrednih strojeva i alata, za čuvanje voćnjaka i vinograda i sl.). Njihova maksimalna bruto površina smije biti 25 m², a visina 3,0 m. Građevina mora biti izgrađena od kamenog zida ili drugog načina čvrste gradnje, tada ožbukana i bojana svijetlim pastelnim tonovima, dvostrešnog krova prekrivenog kamenim pločama ili kupom kanalicom

- poljoprivredne građevine proizvodnog karaktera (staklenici, građevine za uzgoj stoke i peradi, prerada i čuvanje poljoprivrednih proizvoda i sl.) i građevine za veleprodaju poljoprivrednih proizvoda, mogu se graditi pod sljedećim uvjetima:
  - staklenici i plastenici se mogu graditi na površini koja nije veća od 40% od ukupne površine parcele
  - građevine za uzgoj stoke i peradi, preradu i čuvanje poljoprivrednih proizvoda, veleprodaju poljoprivrednih proizvoda i sl. mogu se graditi na parceli minimalne veličine 5000 m², a na površini koja nije veća od 30% ukupne površine parcele, te na poljoprivrednom zemljištu slabije kvalitete
  - visina građevina će ovisiti o sadržaju istih u skladu sa tehnološkim potreba, ali ne smije biti veća od prizemlja (1 etaža)
  - udaljenost građevina od susjedne parcele ne smije biti bliža od visine vijenca građevine, a min. 5,0 m
  - za sve navedene sadržaje potrebno je osigurati prilazni put min. širine 3,5 m (duljina priključka ne smije biti veća od 50 m, odnosno 100 m ako su ugrađena ugibališta na razmaku od 50 m. Ukoliko je dužina priključka veća od 100 m, širina ovog pristupnog puta mora biti min. 5,0 m.). Parcele sa navedenim sadržajem ne smiju imati direktan izlaz na državnu ili županijsku cestu
  - parcele moraju biti opremljene sa dovoljnom količinom vode i struje (iz mreže ili vlastitog napajanja)
  -
  - odvodnja otpadnih voda mora biti riješena u skladu sa sanitarnim propisima
  - prilikom planiranja, projektiranja i izgradnje navedenih sadržaja potrebno je ispuniti sve potrebne uvjete zaštite okoliša i očuvanja krajobraza

Članak 58

Prije projektiranja i izgradnje građevina za uzgoj stoke i peradi, čuvanje i veleprodaju poljoprivrednih proizvoda i sl., bruto površine veće od 600 m² potrebno je izraditi detaljni plan uređenja kojim će se regulirati svi propisani uvjeti za pojedinu vrstu djelatnosti.

Članak 59

Udaljenost pojedinih građevina za uzgoj stoke i peradi od građevinskih područja naselja ovisi o broju uvjetnih grla prema prikazanoj tabeli:

broj uvjetnih grla	minimalna udaljenost
kom	m
10-15	100
16-100	150
101-300	300
301-800 i više	500

2.3.3. Uvjeti izgradnje ostalih sadržaja

Članak 60

Planom su definirana slijedeća **eksploatacijska polja** (površine za iskorištavanje mineralnih sirovina - u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 1 "Korištenje i namjena površina") planirana su uz ležište sirovina:

broj	naziv	mineralna sirovina	površina ha
1	"Suhopolje"	šljunak, pijesak	27,11
2	"Suhopolje-istok" - "Suhopolje I"	šljunak, pijesak	14,63

Članak 61

Planom su definirana slijedeći **prostori za istraživanje mineralnih sirovina** (kartografski prikaz br. 3 "Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora"):

broj	naziv	mineralna sirovina	površina ha
1	"Suhopolje III"	šljunak, pijesak	31,36
2	"Krivodol"	arhitektonsko-građevni kamen	28,22
3	"Slavići"	arhitektonsko-građevni kamen	27,36
4	"Trnovača"	arhitektonsko-građevni kamen	32,94
5	"Zelenike"	arhitektonsko-građevni kamen	33,33
6	"Bilića draga"	arhitektonsko-građevni kamen	28,78
7	"Krš"	arhitektonsko-građevni kamen	53,56

Članak 62

Eksploatacijska polja i istražni prostori mineralnih sirovina utvrđeni su u skladu sa Prostornim planom Šibensko-Kninske županije.

Prilikom eksploatacije mineralnih sirovina potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri štiti krajobrazne vrijednosti okolnog i šireg prostora. U tom smislu potrebno je izbjegavati i jednostrane kaskadne načine eksploatacije (zasjeke).

Dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.

Korištenje eksploatacijskih polja i istražnih prostora mora biti u skladu sa Zakonom o rudarstvu, Pravilniku o eksploataciji mineralnih sirovina i Pravilnikom o istraživanju mineralnih sirovina.

Članak 63

Planom je predviđeno samo jedno groblje i to na lokaciji postojećeg u naselju Kijevo. Također se na istoj lokaciji predviđa njegovo proširenje.

Članak 64

Izvan planiranih građevinskih područja moguća je izgradnja benzinskih postaja s pratećim sadržajima najveće visine P+0, odnosno visina vijenca 4,0 m. Krovovi mogu biti ravni ili kosi maksimalnog nagiba do 30°.

Pod pratećim sadržajima podrazumijevaju se ugostiteljski sadržaji najveće bruto površine do 100 m², trgovački sadržaji najveće bruto površine također do 100 m², te sanitarni objekti.

Izvan planiranih građevinskih područja moguća je uz prometnice i izgradnja odmorišta sa pratećim sadržajima. Pod pratećim sadržajima podrazumijevaju se samo sanitarni objekti.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Članak 65

Ovim planom se utvrđuju djelatnosti u zonama gospodarske namjene (I) na prostoru općine Kijevo i to:

- proizvodna namjena – industrija (u većem obimu – preko 50% planiranog prostora)
- poslovna namjena - pretežito trgovačka

Članak 66

Planom definirana građevinska područja proizvodne namjene su područja za izgradnju i razvoj industrijskih, proizvodnih i prerađivačkih pogona, zanatskih i servisnih djelatnosti, skladišnih prostora, te ostalih sličnih djelatnosti.

Članak 67

Planom je dozvoljeno unutar građevinskih područja gospodarske namjene izgradnja trgovačko-uslužnih i ugostiteljskih sadržaja, te drugih sličnih maloprodajnih i veleprodajnih sadržaja koji zahtijevaju veće građevinske parcele.

Članak 68

Planom se zabranjuje unutar građevinskih područja gospodarske namjene izgradnja objekata čija je namjena isključivo stambena.

Članak 69

Za smještaj sadržaja proizvodne namjene (industrija) na prostoru općine Kijevo treba zadovoljiti stroge kriterije zaštite tla, zraka i podzemnih voda. Stoga odabrana tehnologija mora biti suvremena i koja garantira prihvatljive koeficijente zagađenja okoliša.

Članak 70

Kriteriji za izgradnju građevina sa sadržajima gospodarskih djelatnosti su:

- min. veličina građevinske parcele je 1000 m²
- max. koeficijent izgrađenosti je 0,40
- max. koeficijent iskoristivosti parcele je 1,0
- max. visina građevina je P(VP)+2, sa max. visinom vijenca 10 m (iznimno za specifične građevine poput silosa, dimnjaka, antena i sl, te iz tehnoloških potreba visina građevina može biti i veća)
- min. udaljenost od susjedne parcele, kao i od pristupnog puta je h/2 (h=visina građevine od okolnog terena do krovnog vijenca), ali ne manje od 6,0 m
- osigurati min. 20% od ukupne površine građevinske parcele za zelene površine
- građevine se mogu graditi isključivo na građevinskim parcelama koje imaju osiguran kolni pristup do parcele min. širine 6,0 m
- parkirališne potrebe trebaju biti zadovoljene na parceli

Članak 71

Za sve planirane zone gospodarske namjene potrebno je izraditi urbanistički plan uređenja ili detaljni plan uređenja.

Prilikom izrade Urbanističkog ili detaljnog plana uređenja, odnosno izmjene i dopune istih, potrebno je raditi Procjenu utjecaja na okoliš za sadržaje koji se nalaze na Popisu zahvata donesenom uz Uredbu o procjeni utjecaja na okoliš.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 72

Ovim Planom je u građevinskom području naselja predviđena izgradnja sljedećih sadržaja društvenih djelatnosti:

- u **upravi i administraciji** - osiguravaju se sadržaji općinske uprave, policije i javnih poduzeća, moguće i sudstva
- u **obrazovanju** - predškolske ustanove, osnovne škole te srednje škole, odnosno odijeli srednjih škola za koje postoje realni uvjeti (poljoprivrednog, turističkog, zanatskog i sl. smjera)
- u **kulturi** - knjižnicu, čitaonicu, društveni dom polivalentnog karaktera, muzej i druge kulturne sadržaje za koje postoji interes
- u **športu i rekreaciji** - dovoljno terena za športske klubove i rekreativno bavljenje športskim aktivnostima, sa ciljem osiguranja min. 2,5-3 m²/st (za stanovništvo stalno naseljeno), športsku dvoranu polivalentne namjene i ostale športske sadržaje za koje postoje preduvjeti
- u **zdravstvu** - zdravstvena stanica sa ambulantom opće medicine, patronažom, zubozdravstvenom zaštitom i ljekarnom
- Za **socijalnu skrb** - treba osigurati prihvatilišta za stare i nemoćne, te druge sadržaje koji su u sustavu socijalne skrbi sukladno Zakonu
- **vjerske institucije** – crkvene građevine u naselju u skladu sa tradicionalnim potrebama stanovništva (moguće dekanat sa dekanatskom župnom crkvom)
- **groblja** - kao sadržaji u prostoru od društvenoga interesa za koja treba osigurati odgovarajući prostor u sklopu naselja

Članak 73

Za građevine iz prethodnog članka utvrđuju se slijedeći uvjeti za njihovu izgradnju:

- min. veličina građevinske parcele je 600 m²
- max. koeficijent izgrađenosti parcele je 0,5
- max. koeficijent iskoristivosti je 1,0
- max. visina građevine je $P_0 + P(VP) + 1$, a visina vijenca 8,0 m (za vjerske građevine i sportske dvorane visine iznimno mogu biti i veće)
- min. udaljenost građevinskog pravca od regulacijskog kao i min. udaljenost od susjedne parcele je 5,0 m
- volumenske i oblikovne karakteristike građevina moraju se prilagoditi morfološkim karakteristikama naselja, te u pravilu poštivati uvjete koji su ovim Planom utvrđeni za stambene građevine
- moraju imati osiguran kolni pristup do građevinske parcele min. širine 6,0 m. Iznimno u izgrađenim dijelovima naselja, kada to naslijeđena situacija na terenu ne dozvoljava, minimalna širina pristupa na javnu prometnu površinu može biti i manja, ali ne manja od 3,5 m uz uvjet da duljina pristupa ne prelazi 100 m
- parkirališni prostor treba osigurati unutar parcele u veličini propisanoj za odgovarajuću namjenu

Članak 74

Prije projektiranja i izgradnje građevina iz članka 72 potrebno je izraditi detaljni plan uređenja kojim će se obuhvatiti osim parcele na kojoj će se graditi građevina i okolne parcele, odnosno onaj prostor na koji izgradnja građevine neposredno utječe.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINE PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

5.1. CESTOVNI PROMET

Članak 75

Planom je obuhvaćena mreža javnih cesta, nerazvrstanih cesta i ulica u naselju, te rekonstrukcija postojeće cestovne mreže u skladu s planskim značajem pojedinih cestovnih pravaca. Mreža javnih cesta određena je temeljem Zakona o javnim cestama, te Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste – članak 11. i 12. ovih odredbi, a označene u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 1 "Korištenje i namjena površina".

Članak 76

Ovim planom utvrđuju se zaštitni koridori koje je potrebno rezervirati i očuvati za izgradnju planirane, te proširenje i modernizaciju postojeće cestovne mreže:

koridor	planirani	postojeći/naselje
državna cesta	100 m	12/24
županijska cesta	70 m	12/17
lokalna cesta	30 m	10/15,5

Moguća su manja odstupanja od planirane trase koridora radi boljeg prilagođavanja trase ceste terenskim uvjetima.

Članak 77

Unutar utvrđenih koridora nije dozvoljena nikakva gradnja do ishođenja lokacijske dozvole za cestu (ili njen dio na koji je orijentirana građevina). Nakon ishođenja lokacijske dozvole, odnosno zasnivanja građevinske čestice ceste odredit će se zaštitni pojas ceste u skladu s ovim Odredbama, dok će se prostor koridora izvan zaštitnog pojasa priključiti susjednoj planiranoj namjeni.

Članak 78

Radi osiguranja prometa i sigurnosti ljudi ovim planom se utvrđuju širine zaštitnih pojaseva, sukladno zakonu, i to od vanjskog ruba zemljišnog pojasa sa svake strane:

- za brze ceste - 35 m
- za ostale državne ceste - 25 m
- za županijske ceste - 15 m
- za lokalne ceste - 10 m

U slučaju rekonstrukcije postojećih prometnica unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja širina zaštitnih pojaseva može biti i manja.

Članak 79

U zaštitnom pojasu javne ceste može se formirati negradivi dio građevinske parcele s parkirališnim površinama, niskim zelenilom, ogradom i sl., ali na način da ne smanji preglednost ceste i križanja.

U zaštitnom pojasu javne ceste mogu se graditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima, a predviđeno projektom ceste (cestovne kućice, benzinske postaje, parkirališta, odmorišta i sl.). Prije izdavanja lokacijske dozvole za te građevine potrebno je zatražiti uvjete od Hrvatskih cesta d.o.o. i županijske uprave za ceste.

Članak 80

Unutar građevinskih područja naselja potrebno je osigurati slijedeće uvijete u pogledu definiranja novih prometnih koridora i po mogućnosti rekonstrukcije postojećih koridora, a radi sigurnosti u odvijanju prometa:

- prometnica mora imati minimalnu širinu 6,0 m u slučaju dviju voznih traka, odnosno 3,5 m za samo jednu traku (jednosmjerni promet)
- samo jedna vozna traka (dvosmjerni promet) može se izgrađivati iznimno na preglednim dijelovima, ali ne u dužini većoj od 500 m.
- svaka slijepa ulica s jednom voznom trakom bez obzira na dužinu, mora imati izgrađeno okretište

Članak 81

Svaka građevinska parcela mora imati kolni pristup od min. 3,5 m, a prilaz na javnu prometnu površinu treba locirati na način da ne ugrožava promet.

Članak 82

Direktan priključak građevinske parcele na javnu državnu i županijsku cestu nije dozvoljen, osim uz suglasnost Hrvatskih cesta d.o.o., odnosno županijske uprave za ceste.

Priključak na javnu cestu treba izvesti prema Pravilniku o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu, uz prethodno odobrenje Hrvatskih cesta d.o.o., odnosno županijske uprave za ceste u postupku ishoda lokacijske dozvole ili izrade detaljnog plana uređenja.

Članak 83

Sva križanja trebaju se izvesti na način da je omogućeno sigurno uključivanje odnosno isključivanje iz prometa.

Članak 84

Prilikom gradnje novih dionica cesta ili rekonstrukcije postojećih potrebno je u cijelosti očuvati krajobrazne i spomeničke vrijednosti područja, prilagođavanjem trase prirodnim oblicima terena uz minimalno korištenje podzida, usjeka i nasipa. Ukoliko nije moguće izbjeći izmicanje nivelete ceste izvan prirodne razine terena obvezno je saniranje nasipa, usjeka i podzida i to ozelenjavanjem, formiranjem terase i drugim radovima kojima se osigurava najveće moguće uklapanje ceste u krajobraz.

Članak 85

Prilikom izmještanja dijela trase državne ceste D1 potrebno je izraditi Studiju utjecaja na okoliš, a u skladu sa Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš.

Članak 86

Sustavom javnog prijevoza obvezno je povezivanje naselja Kijeva sa naseljima u susjednim općinama, odnosno šire, a korištenjem javnih i dijela nerazvrstanih cesta.

Daljnji razvoj sustava javnog gradskog prijevoza zasniva se na izgradnji novog autobusnog stajališta u Kijevu, jer postojeće svojom lokacijom i kapacitetom ne zadovoljava sve zahtjeve autobusnog prometa na ovom području.

Uvjeti za utvrđivanje lokacije i uvjeti za projektiranje autobusnih stajališta na javnim cestama određuje se na temelju posebnih zakona, Pravilnikom o autobusnim stajalištima.

Članak 87

Promet u mirovanju rješava se javnim ili privatnim parkirališnim prostorom. Postojeći deficiti parkirališnog prostora nadoknađuju se postupnom gradnjom javnih parkirališta.

Prilikom gradnje novih ili rekonstrukcijom postojećih građevina, ovisno o vrsti i namjeni potrebno je urediti parkirališta/garaže na građevnoj čestici. Izuzetno, moguće je uređenje parkirališnog prostora i na javno prometnoj površini za sadržaje koji su smješteni u prizemlju građevina orijentiranih na ulicu (trgovina, ugostiteljstvo i sl.), pod uvjetom da se time ne pogoršavaju prometni uvjeti šireg područja, posebno uvjeti prometa u mirovanju. Utvrđuje se slijedeći broj potrebnih parkirališnih/garažnih mjesta (PM), ovisno o vrsti i namjeni građevina:

- za obiteljsku i višeobiteljsku kuću - za svaki stan 1 PM na vlastitoj građevinskoj parceli
- za višestambene građevine - na svaki 1 jedno PM na građevinskoj parceli građevine ili na zasebnoj građevinskoj parceli
- za industrijske, zanatske, servisne, uslužne i sl. građevine – 1 PM na 25 m² bruto izgrađene površine građevine
- za sportske dvorane i igrališta - po 1 PM na 10 sjedala
- za ugostiteljske objekte - 1 PM na 4 sjedala
- za trgovine - 4 PM na 100 m² bruto izgrađene površine
- za škole, dječje ustanove - po 1 PM po učionici ili grupi djece + 10 PM
- za ambulante, poliklinike - po 1 PM na 10 m² bruto izgrađene površine građevine
- za vjerske građevine - po 1 PM na 5 sjedala

Kod određivanja broja parkirališnih mjesta prema gore navedenim kriterijima isti se zaokružuje na veći broj.

Članak 88

Moguće je urediti zasebnu građevinsku parcelu za potrebe prometa u mirovanju za više građevinskih parcela pod uvjetom da građevine u sklopu tvore jednu

cjelinu (kuće u nizu, kuće sa zajedničkim javnim prostorima i površinama, sklop uslužno-proizvodnih građevina odnosno djelatnosti i sl.).

Članak 89

Trase komunalne infrastrukture treba položiti u koridor prometnice, pješačke površine ili zelene površine kako bi se omogućila njihova nesmetana izgradnja, održavanje i popravak. Po mogućnosti sve komunalne infrastrukturne sadržaje treba položiti u zajedničkom koridoru na propisanoj međusobnoj udaljenosti.

5.2. DRUGI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

5.2.1. Telekomunikacije

Članak 90

Sve komutacije kao i sustavi prijenosa moraju biti digitalni.

Članak 91

Trase svjetlovodnih kabela kao i mjesne telekomunikacijske trebaju, gdje je to moguće, ići uz prometnice.

Članak 92

Zgrade automatskih telefonskih centrala trebaju biti izgrađene na optimalnom mjestu kako bi telekomunikacijska mreža bila najkraća.

Članak 93

Zgrade za smještaj telefonskih centrala i drugih telekomunikacijskih uređaja mogu se rješavati kao samostalne građevine na vlastitim građevinskim parcelama ili unutar drugih građevina kao samostalne funkcionalne cjeline, osim građevina pokretnih komunikacija za koje se ne treba definirati građevinska parcela, ni pristupni put do nje.

Zgrade za smještaj RR uređaja, odnosno RR postaje, kao i zgrade za smještaj baznih postaja pokretnih komunikacija, mogu se graditi i izvan građevinskih područja naselja.

5.2.2. Pošta

Članak 94

Stanje populacije i ukupan broj usluga biti će glavni kriterij za otvaranje novih poštanskih kapaciteta na području općine, a u suradnji nadležnih tijela vlasti i HP-a.

5.2.3. Elektroopskrba

Članak 95

Sve nove srednjenaponske objekte graditi za napon 20 kV.

Članak 96

Trase podzemnih i nadzemnih dalekovoda, gdje je to moguće, graditi uz prometnice.

5.2.4. Vodoopskrba

Članak 97

Ovim planom utvrđuju se temeljni preduvjeti osiguranja dovoljnih količina vode za zadovoljenje potreba lokalnog stanovništva, te za potrebe ostalih planiranih sadržaja na prostoru općine Kijevo, a što je osnovni preduvjet za porast životnog standarda i za planirani gospodarski razvoj.

Članak 98

Da bi se osigurala dostatna količina zdrave i higijenski-sanitarno ispravne vode za piće moraju se najznačajnija izvorišta (Vukovića vrelo i Milaševo jezero) urediti do pune funkcije prema standardima za ovakvu vrstu objekata.

Članak 99

S ciljem osiguranja dostatne količine vode potrebno je vršiti daljnja ispitivanja kako bi se definirala opravdanost budućih vodozahvata na pojedinim lokalitetima.

Članak 100

U projektnoj dokumentaciji mora se obvezatno razraditi etapna izgradnja pojedinih dijelova buduće vodovodne mreže i definirati prioritete izgradnje iste.

Članak 101

Vodoopskrbni sustav treba izgraditi sa svim pratećim vodnim građevinama, te primjenom kriterija racionalnog korištenja postojećih sustava vodoopskrbe, što podrazumijeva rješenje distribucije u okviru minimuma dopuštenih gubitaka vode, svođenje potrošnje vode na stvarne potrebe komunalnog standarda i dr.

Članak 102

Za gradnju novih ili rekonstrukciju postojećih vodoopskrbnih građevina potrebno je osigurati kolni pristup do parcele građevine, te zaštitnu transparentnu ogradu za sve nadzemne vodne građevine visine do najviše 2,00 m. Najmanja udaljenost nadzemne vodne građevine do ruba parcele iznosi 3,00m.

Članak 103

Vodovodne cijevi treba postaviti u nogostup ili zeleni pojas javno-prometne površine i uskladiti s rasporedom ostalih komunalnih instalacija.

Moguća su odstupanja od predviđenih trasa, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje mreže.

Članak 104

Svakoj postojećoj i novoplaniranoj građevini mora se osigurati priključenje na vodoopskrbni sustav.

Unutar naselja treba planirati hidrantsku mrežu, a prema Pravilniku o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara.

Sve građevine vodoopskrbnog sustava projektiraju se i izvode sukladno zakonskoj regulativi, te hrvatskim normama. Nije dozvoljeno projektiranje i građenje vodoopskrbne mreže na način kojim bi se štetilo građenju građevina na građevnim parcelama (dijagonalno i sl.) kako bi se spriječilo eventualno naknadno izmještanje uvjetovano gradnjom planirane građevine.

Članak 105

Zaštitu postojećih i budućih javnih vodocrpilišta treba provoditi određivanjem zona sanitarne zaštite (Zakon o vodama i Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta).

Članak 106

Svi lokalni izvori na području općine Kijevo moraju se efikasno zaštititi kako bi se njihova voda i dalje mogla koristiti za napajanje stoke, za razne gospodarske potrebe, za vodoopskrbu do konačnog priključenja na javni vodoopskrbni sustav, te za vodoopskrbu u izvanrednim situacijama.

Članak 107

Obzirom da vodoopskrbni zahtjevi pučanstva na ovom prostoru još dugo neće iskoristiti postojeće kapacitete izgrađenog vodovodnog sustava treba iste iskoristiti za višenamjensku potrošnju vode, prvenstveno za potrebe poljoprivrednog gospodarstva, i to sve dok za to postoje opravdani ekonomski pokazatelji.

5.2.5. Građevine za zaštitu voda

Članak 108

Općina Kijevo spada u porječje rijeke Cetine koja je Državnim planom za zaštitu voda definirana kao vodotok I kategorije do brane Peruča, gdje prelazi u II kategoriju vodotoka. Time je ovo područje svrstano u «osjetljivo područje» (vodotoci II i III kategorije), gdje je dopušteno ispuštanje otpadnih voda uz treći stupanj čišćenja.

Članak 109

Planom je definirana potreba izrade kvalitetnog konceptijskog rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, kako bi se u trenutku kad se za to stvore uvjeti moglo prići realizaciji istog.

Prethodno se moraju provesti opsežni hidrogeološki istražni radovi kojima će se utvrditi pogodnosti pojedinih lokacija za prijam adekvatno pročišćenih otpadnih

voda. Moraju se obraditi sve mogućnosti pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda uz obvezatnu razradu etapne izgradnje optimalnog sustava odvodnje.

Članak 110

Odabrani sustav odvodnje mora obuhvatiti što više naselja (općina Kijevo, općina Civljane i šire), zbog ekonomičnosti rješenja, lakše eksploatacije, kontrole i održavanja. Istovremeno je moguća etapna izgradnja sustava odvodnje za svako pojedino naselje uz uvjet uklapanja u konačno rješenje.

Članak 111

Zbog izduženosti područja i disperznosti naselja na području općine Kijevo i općine Civljane sve kanalizirane sanitarno-potrošne otpadne vode gravitacijski će dotjecati do najbliže crpne postaje odakle će se tlačnim cjevovodom transportirati na susjedni više položeni gravitacijski kolektor. Ovaj postupak ponavlja se sve do uređaja za pročišćavanje.

Članak 112

U cilju maksimalne zaštite cjelokupnog okoliša, a uzimajući u obzir postojeće zakonske propise, planirani razvoj i ekonomske mogućnosti, na području općine Kijevo mora se u konačnosti težiti realizaciji razdjelnog sustava odvodnje, kojim će se zasebno sakupljati i odvoditi urbane otpadne vode, a zasebno oborinske otpadne vode.

Članak 113

Urbane (fekalne) otpadne vode svakog naselja moraju se sakupljati posebnim kolektorima i odvesti do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s pripadajućim ispustom u prijamnik.

Oborinske otpadne vode iz naselja moraju se odvesti najkraćim putem do prirodnih vododerina i postojećih vodotoka, odnosno ispuštati direktno u okolni teren.

Članak 114

Konačno rješenje dispozicije urbanih otpadnih voda na ovom području mora se ostvariti adekvatnim pročišćavanjem otpadnih voda nakon čega će se iste ispuštati u teren, odnosno koristiti u poljoprivredne svrhe.

Članak 115

Prije odabira konačne lokacije ispusta u teren moraju se obvezatno provesti hidrogeološka istraživanja određene mikrolokacije kako bi se utvrdila svojstva i mogućnosti iste za adekvatan ispust.

Članak 116

Poželjno je da eventualno odabran gotov tipski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda bude što jednostavniji za izvedbu i održavanje, sa što povoljnijim tehničkim, ekološkim i ekonomskim pokazateljima.

Članak 117

Do izgradnje konačnog sustava odvodnje svi novi i postojeći objekti na području općine Cijvljane, moraju rješavati odvodnju svojih otpadnih voda preko vlastitih biopročištača ili sakupljanjem istih u kvalitetno izgrađenim i vodonepropusnim tipskim kućnim uređajima za pročišćavanje, (septičke jame-taložnice s bazenom podijeljenim u tri komore). Septičke jame se mogu smjestiti unutar zaštitnog pojasa prometnica, min. udaljene od granice susjedne parcele 3,0 m i s kolnim pristupom.

Nad njihovom izgradnjom i održavanjem mora se vršiti stroga kontrola, a prazniti se moraju isključivo na deponiju određenu od strane nadležnih sanitarnih službi.

Članak 118

Otpadne vode iz raznih gospodarskih pogona, koje mogu biti onečišćene uljima i raznim kemikalijama, moraju se prije ispuštanja u okolni teren, odnosno u buduću mjesnu kanalizacijsku mrežu, prethodno pročititi tako da se sadržaj štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti, odnosno da poprime karakteristike urbanih otpadnih voda (Pravilnik o ispuštanju otpadnih voda u javnu kanalizaciju).

To zahtjeva da svaki industrijski pogon i ostali specifični zagađivači moraju imati svoj vlastiti sustav za pročišćavanje, ovisno o karakteru pojedinog tehnološkog procesa. Na mjestu ispusta industrijskih otpadnih voda mora se provoditi stalna kontrola zagađenosti istih.

Članak 119

Za sve industrijske pogone sastavni dio investicijskog elaborata mora obvezatno biti i sustav pročišćavanja otpadnih voda koji će otpadne vode dovesti do nivoa kvalitete kućanskih otpadnih voda, također s naznačenim karakteristikama svih otpadnih voda koje se susreću u tehnološkom procesu.

Članak 120

Na površinama većih garaža, servisa, radionica, benzinskih postaja, parkirališta, izmještenom dijelu državne ceste D1 i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, moraju se obvezatno ugraditi separatori za sakupljanje ulja i masnoća.

Članak 121

Zaštitu voda na prostoru Županije; time i na prostoru općine Kijevo, potrebno je provoditi prema odredbama iz Državnog plana za zaštitu voda.

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

6.1. KRAJOBRAZNE I PRIRODNE VRIJEDNOSTI

Članak 122

Planom se predlaže sukladno Zakonu o zaštiti prirode, zaštita sljedećih vrijednih dijelova prirode na prostoru općine Kijevo:

- Čulumove pećine
- Samograd
- vrh Dinare
- vrh Kozijaka – Bat

Navedne lokacije su označene u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 3 "Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora".

Članak 123

Planom se zaštićuju poljoprivredne i šumske površine kao značajne krajobrazne i prirodne vrijednosti.

Članak 124

Poljoprivredno zemljište zaštićeno je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, odnosno drugim važećim zakonima, te se temeljem istih ne može prenamijeniti osim u slučaju izgradnje objekata infrastrukture ili objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, odnosno sukladno odredbama ovoga Plana.

Članak 125

Šume i šumsko zemljište zaštićeno je Zakonom o šumama, odnosno drugim važećim zakonima i sukladno odredbama Plana ne smije se mijenjati njihova namjena, osim za potrebe infrastrukture, odnosno sukladno odredbama ovog Plana.

Članak 126

Planom se posebno zaštićuju sve podzemne vode na prostoru općine Kijevo kao izrazito vrijedni prirodni resursi.

Posebno se zaštićuju značajniji bunari (izvorišta): Čatinovac, Široki bunari, Četrnja i Munić.

Članak 127

Na prostoru općine Kijevo posebno se treba štiti krajobrazna osnova prvenstveno od bespravne izgradnje koja može u najvećoj mjeri degradirati prostor.

Članak 128

Radi sustavnog rješavanja zaštite navedenih i drugih područja potrebno je izvršiti njihovu inventarizaciju, kartiranje, valorizaciju i procjenu ugroženosti flore i staništa, te na osnovu dobivenih rezultata detaljno planirati zaštitu i moguće aktivnosti u prostoru, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

6.2. KULTURNO-POVIJESNE CJELINE

Članak 129

Ovim Planom odrađuje se potreba očuvanja svih arheološki nalazišta iz raznih vremenskih perioda, cjeline graditeljskog naslijeđa ruralnog obilježja, pojedinačni objekti sakralnog i svjetovnog obilježja te svi registrirani i neotkriveni nepokretni spomenici kulturno-povijesne baštine. Način zaštite propisan je Zakonom o zaštiti spomenika kulture i u nadležnosti je Državne uprave za zaštitu kulturne baštine.

U sustavu zaštite kulturno-povijesnih cjelina treba postići najviši mogući stupanj zaštite kako registriranih tako i onih evidentiranih vrijednosti. Te cjeline su registrirane kao ruralno-urbani kompleksi, arheološki lokaliteti te pojedinačni spomenici graditeljske baštine. Detaljni popis svih cjelina kulturno-povijesne baštine dat je u tekstu obrazloženja ovoga plana i u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 3 "Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora" i treba ga u cijelosti respektirati.

Smjernice za uređenje, mjere zaštite i način prezentacije odrediti će nadležna ustanova za zaštitu kulturno-povijesne baštine.

Kroz izradu urbanističkih planova i detaljnih planova uređenja prostora treba izvršiti temeljito istraživanje mogućih nalaza pojedinačnih objekata spomeničke baštine ili arheoloških cjelina na prostoru koji se uređuje. U slučaju nalaza takvih cjelina, a koje nisu bile prethodno evidentirane, potrebno je provesti stručnu valorizaciju uz pomoć nadležnih službi te utvrditi načine zaštite ili uporabe tih objekata i cjelina.

Članak 130

Planom su na području općine Kijevo utvrđeni pojedinačni spomenici kulturne baštine, kao i graditeljske cjeline od posebne vrijednosti na prostoru unutar granica obuhvata:

- sakralna građevina - Crkva Sv. Mihovila
- povijesne graditeljske cjeline koje su Prostornim planom Šibensko-Kninske županije predložene za zaštitu:
  - zaseoci Tojčići, Barići, Cicvarići, Matoši i Glavaš
- arheološka nalazišta:
  - 1. gradina Sv. Mihovila
  - 2. Bajanovi vrtlovi
  - 3. Bajanova podvornica
  - 4. Fratarska oranica
  - 5. Krstače
  - 6. Bačićev vinograd
  - 7. Pržinolom

- 8. Pećine na kozjaku
- 9. Glavaš
- 10. Pekasova draga
- 11. Podglavaš (Njivetine)
- 12. Ukarepa

Navedne lokacije su označene u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 3 "Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora".

Članak 131

U sklopu zaštite prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti potrebno je mimo utvrđena stanja i valorizacije stalno vršiti sanaciju i obnovu kako spomenika kulture tako i prirodnih cjelina.

Članak 132

Svaki zahvat u prostoru koji se izvodi unutar zaštićenih područja mora biti usklađen s Zakonom o zaštiti spomenika kulture, odnosno Zakonom o zaštiti prirode.

Članak 133

U sklopu zaštite povijesnog naslijeđa potrebno je vršiti daljnju stalnu sanaciju i obnovu svih vrijednih spomenika i ostataka, kako sakralnih tako i svjetovnih.

Članak 134

Starije sklopove i aglomeracije kuća potrebno je postupno restaurirati i privoditi određenoj namjeni (stanovanje, turističke valorizacije i dr.), a u novijoj izgradnji spriječiti vizualne, estetske, funkcionalne i druge sukobe sa starijom izgradnjom i prirodnim ambijentom.

Način gradnje u zonama povijesnih graditeljskih cjelina je istovjetan onome u starom dijelu naselja Kijevo, a prema posebnim uvjetima za interpolacije i rekonstrukcije i do izrade detaljnih konzervatorskih uvjeta.

Članak 135

Svi sakralni i svjetovni objekti trebaju biti dostupni i označeni odgovarajućim natpisima i objašnjenjima, uredno održavani i klasificirani, te u što većoj mjeri stavljeni u funkciju sveopće turističke ponude na prostoru općine Kijevo.

7. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 136

U skladu sa odredbama Županijskog plana uređenja Šibensko-kninske županije odlaganje otpada sa prostora općine Kijevo će se vršiti na lokaciji sanitarnog odlagališta u Maloj Promini, a do početka rada centra za gospodarenje otpadom s odlagalištem na lokaciji Bikarac (kraj Šibenika).

8. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 137

Težeći principu da se intervencijama u prostoru smanje nepovoljni utjecaji na što manju mjeru ili potpuno eliminiraju planom su utvrđeni mogući nepovoljni faktori. Ti su faktori navedeni u obrazloženju Plana, a u interesu smanjenja njihova negativnog utjecaja potrebno je :

- sve oblike izgradnje svesti na planirane dimenzije uz strogo poštivanje uvjeta o gustoći izgrađenosti i drugim uvjetima
- izbjegavati lociranje u prostoru svih vrsta proizvodnih pogona koji su srednji i veliki zagađivači okoliša, a svojom su veličinom neprimjereni datostima prostora
- lociranje velikih energetskih postrojenja koji bi mogli bitno poremetiti ekosustav širega područja treba ozbiljno preispitati. Ukoliko se država odluči na takvu izgradnju treba postići najviše standarde zaštite kod odabira tehnologije takvoga postrojenja
- sve neophodne prometne koridore u prostoru postavljati vrlo pažljivo pri čemu treba, pored tehničkih karakteristika (osiguranja minimalnih širina koridora), voditi računa o njihovom skladnom uklapanju.
- sve potrebne infrastrukturne građevine tako izvoditi da što manje utječu na fizičko i vizualno onečišćenje okoliša
- u sustavu sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš Potrebno je, uz naznačene kriterije pridržavati se svih kriterija iz zakonodavstva za ovu oblast i to:
  - Zakona o zaštiti okoliša
  - Zakona o zaštiti zraka
  - Zakona o zaštiti od buke
  - Zakona o zaštiti prirode
  - Zakona o šumama
  - Zakona o zaštiti od požara
  - Zakona o poljoprivrednom zemljištu
  - Zakon o vodama
  - Zakona o otpadu

Naznačena zakonska regulativa regulirala je cijelu oblast zaštite prostora u pogledu mogućih negativnih utjecaja na okoliš kao i nadležnosti jedinica lokalne samouprave u sprječavanju tih utjecaja.

Članak 138

U cilju **zaštite tla** potrebno je poduzeti sljedeće aktivnosti:

- osigurati i održavati funkcije tla, primjereno staništu, smanjenjem uporabe površina, izbjegavanjem erozije i nepovoljne promjene strukture tla, kao i smanjenjem unošenja štetnih tvari
- usmjeriti razvoj naselja na postojeće dijelove naselja
- provoditi mjere zaštite tla u skladu s njegovim ekološkim korištenjem
- rekultivirati površine (odlagališta otpada, klizišta i sl.)

- obnoviti površine oštećene erozijom i klizanjem
- sanirati napuštena eksploatacijska područja, a nova graditi što dalje od naselja, spomenika kulture i vrijednih krajobraza
- poticati ekološko, odnosno biološko poljodjelstvo
- poticati procese prirodnog pomlađivanja šuma i autohtone šumske zajednice

Članak 139

U cilju **zaštite zraka** potrebne su sljedeće mjere:

- izgradnjom i razvojem pojedinih područja ne smiju se prekoračiti tolerantne vrijednosti kakvoće zraka (TV), pa je u cilju toga potrebno preventivno djelovati
- prometnim rješenjima potrebno je racionalizirati korištenje vozila, te sa održavanjem prometnih površina i ozelenjavanjem zaštitnih koridora uz prometnice smanjiti utjecaj prometa na onečišćenje zraka
- zabranjuje se proizvodnja tvari koje oštećuju ozonski omotač (Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski omotač)

Članak 140

Za **zaštitu voda** potrebne su sljedeće mjere:

- utvrđene zone sanitarne zaštite i svi vodni potencijali koji mogu u budućnosti biti korišteni moraju imati posebnu zaštitu kao prirodni resursi od prvorazrednog značenja
- utvrditi zone sanitarne zaštite svih vodnih potencijala koji mogu u budućnosti biti korišteni
- treba uvesti kontrolu nad upotrebom količine i vrste zaštitnih sredstava u poljoprivredi na području vodonosnika, kako bi se prišlo smanjivanju količine štetnih tvari (prije svega nitrata) u podzemnoj pitkoj vodi.
- sve urbane (fekalne) otpadne vode i tehnološke otpadne vode ne smiju se ispuštati u prijamnik: vodotok ili tlo bez odgovarajućeg stupnja pročišćavanja. Do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda mora se osigurati izgradnju kvalitetnih kućnih uređaja (septičkih jama - taložnica)
- sve građevine vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje izgraditi kao potpuno zatvorene i vodonepropusne uz uporabu kvalitetnog materijala
- težiti konačnom rješenju saniranja otpadnih voda biološkim pročišćavanjem

Članak 141

Za potrebe **zaštite od buke** potrebno je:

- izraditi kartu buke za područje općine, s dopuštenom razinom buke za pojedine zone: stambene, gospodarske i prometne
- buku uzrokovanu prometom ili radom industrijskih pogona umanjiti na način da se njihovi okoliši uredi i oplemene zaštitnim zelenilom, a novi veći prometni ili industrijski sadržaji planiraju izvan zona naselja

Članak 142

Potrebno je provesti sljedeće mjere **zaštita od požara**:

- donijeti plan gašenja
- donijeti plan za postupanje u slučaju nezgoda s opasnim tvarima
- predvidjeti cjevovode i sve ostale elemente hidrantske mreže

- provesti nadzor dimnjačarske službe
- zabraniti parkiranje vozila na mjestima gdje su hidranti
- provoditi osmatranje cjelokupnog teritorija

Članak 143

U smislu mjera **zaštite od potresa** Planom se utvrđuje potreba izrade seizmološke studije i na osnovnu nje seizmičke karte za prostor općine Kijevo.

Članak 144

U svrhu osiguravanja uvjeta za **sklanjanje stanovništava, materijalnih i drugih dobara** nije potrebno utvrđivanje zone ugroženosti odnosno izgradnja skloništa iz razloga jer naselje Kijevo ima manje od 2000 stanovnika.

Ukoliko postoji potreba za izgradnjom skloništa na ovom prostoru utvrditi će je nadležan organ, te propisati posebne uvjete, odnosno utvrditi će primjenu kriterija i zakonskih propisa prilikom izdavanja lokacijske dozvole, odnosno utvrditi područja i način gradnje zaštitnih građevina, zaklona, dopunskih skloništa otpornosti 50kPa, i skloništa osnovne zaštite otpornosti 100kPa i dr.

9. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 145

Mjere provedbe prostornih planova pa tako i Prostornog plana uređenja općine Kijevo, te donošenja drugih dokumenata prostornog uređenja za općinsko područje, utvrđene su Zakonom o prostornom uređenju i Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova.

9.1. OBVEZA IZRADE PROSTORNIH PLANOVA

Članak 146

Ovim Planom se temeljem Zakona utvrđuje da je u nadležnosti tijela lokalne samouprave donošenje Prostornog plana uređenja čitavog prostora koji pripada općini Kijevo, te planova nižega reda: urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja.

Prostorni plan uređenja općine Kijevo je izrađen temeljem Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Utvrđuje se i obveza izrade sljedećih planova nižeg reda:

- urbanističkog plana uređenja za gospodarske zone
- detaljnog plana uređenja naselja za neizgrađene dijelove građevinskog područja naselja
- detaljnih planova uređenja za:
  - višestambene građevine
  - gospodarske, turističke i ugostiteljske građevine u građevinskom područjima naselja veće od 600 m² bruto razvijene površine
  - građevine društvenih djelatnosti
  - građevine poljoprivrednog sadržaja veće od 600 m² bruto razvijene površine,

kako je utvrđeno u grafičkom dijelu elaborata Plana, kartografski prikaz br. 3 "Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, odnosno u tekstualnom dijelu Odredbi za provođenje ovog Plana.

Članak 147

Redoslijed izrade odredit će se Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru.

9.2. PRIMJENA POSEBNIH RAZVOJNIH I DRUGIH MJERA

Članak 148

S ciljem unapređenja stanja u prostoru na području općine Kijevo ovim se Planom potiče primjena posebnih razvojnih i drugih mjera, a koje se temelje na primjenjivim razvojnim programima kroz :

- obnova ratom oštećenih stambenih i gospodarskih objekata
- politiku gospodarskog razvitka prostora korištenjem stimulativnih mjera od strane Županije i Države u oblasti stočarstva, poljoprivrede i turizma te onih grana industrije koje su mali zagađivači okoliša (eksploatacija i prerada kamena)
- uređenje i komunalno opremanje Planom definiranih zona gospodarske namjene (proizvodne i poslovna) radi osiguranja preduvjeta za razvoj gospodarstva
- poboljšanje postojećih i izgradnju novih infrastrukturnih sustava na čitavom području, a posebice tamo gdje postoje konkretni razvojni programi
- učinkovito osiguranje svih potrebnih preduvjeta za ubrzanje postupaka u sustavu zemljišne politike i to otkupa i komasacije zemljišta, što je od vrlo velikog značenja u poljodjelstvu, ali i drugim gospodarskim granama
- stvaranje svih pozitivnih preduvjeta za poboljšanje ukupnog standarda življenja na prostoru općine Kijevo, kroz planiranje posebnih programa u oblasti zdravstva i socijalne skrbi, te kulturnih i športskih aktivnosti

Članak 149

Planom je utvrđena etapnost realizacije temeljem prostornih planova užih područja sukladno Odredbama Plana i Programu mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Članak 150

Naprijed navedeni postupak temelji se na Zakonu o prostornom uređenju koji obvezuje jedinicu lokalne samouprave da:

- osigura sudjelovanje svih korisnika prostora u postupku utvrđivanja politike uređivanja prostora kroz međusobno usklađivanje interesa ovisno o zajedničkim ciljevima
- dogovori rad stručnih prostorno-planerskih organizacija s kojima je uredila međusobne odnose na rok koji osigurava kontinuitet planiranja

Članak 151

Rezultati istraživanja koje je potrebno provesti na studijskom ili programskom nivou koristiti će se pri izradi dokumenata prostornog uređenja detaljnijeg stupnja razrade ili kao mogući elementi razrade i dopune ovog Plana.

Članak 152

U slučaju neusuglašenosti između tekstualnog djela Plana i Odredbi za provođenje primjenjivati će se Odredbe za provođenje.

9.3. REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINA ČIJA JE NAMJENA PROTIVNA PLANIRANOJ NAMJENI

Članak 153

Ovim se Planom omogućava rekonstrukcija građevina koje su bile izgrađene po propisima važećim do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju, a čija je namjena protivna namjeni utvrđenoj ovim Planom ili drugim planom rađenim temeljem ovoga Plana. Rekonstrukcija se može odobriti samo za:

- građevine izgrađene na temelju pravomoćne građevinske dozvole
- građevine koje su bile izgrađene prije 15. veljače 1968. godine

Članak 154

Pod rekonstrukcijom se podrazumijeva obnova krova i svih dotrajalih konstruktivnih dijelova bez promjene vanjskog oblika, promjena namjene uz uvjet da se ne mijenja vanjski izgled, rekonstrukcija instalacija i opreme itd.

Promjena namjene se prihvaća samo ako će se promjenom približiti Planom planiranoj namjeni ili smanjiti negativan utjecaj na okoliš postojeće namjene.

Klasa: 350-02/05-01/06
Ur. broj: 2182/15-01/05-10
Kijevo, 06. prosinca 2005. godine

**OPĆINA KIJEVO
OPĆINSKO VIJEĆE**

PREDSJEDNIK:

Ivan Stjepan Bajan, v.r.